

VIENYBĖ LIETUVNIKU

Literatūros, mokslo ir politikos sanvaitinis laikraštis.

Nr. 28.

Plymouth, Pa., 11 d. Liepos (July) 1900 m.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER AT THE POST OFFICE AT PLYMOUTH, PA.,

Metas XV.

Rasiant apie permainingą adresą būtina reikia atsiųsti ir senąjį adresą. Dėl norinčių pamatyti mūsų laikraštį siunčiame vieną numerį dykai. Prenumerata turi būti iš viršaus apmokėta.

THE WEEKLY

„Vienybė Lietuvniku“

APPEARING EVERY WEDNESDAY

The only Lithuanian „NEWSPAPER“ in PLYMOUTH, PA. Represents the interest of more than 300,000 Lithuanians in the United States. Subscription only Two Dollars per year.

RATES OF ADVERTISING.

ONE LINE ONCE	\$0.25
ONE INCH ONCE	\$1.00
ONE INCH, ONE YEAR	\$10.00

all communications must be addressed

J.J. Pauksztis & CO. Plymouth, Pa.,

The Printing Office of „Vienybė Lietuvniku“ executes the cheapest, promptest and most correct printing in lithuanian language:

Job PRINTING in all modern languages.

„Vienybė Lietuvniku“

Išleista kožną Sėredą, Plymouth

KASZTUOJA.

ANT METU AMERIKOJE....	\$2,00
Į UZMARĘ.....	\$3,00

APGARSINIMAI.

Colis apgarsinimo ant metų	\$10,00
Viena eilutė smulkiom raidem	25c
Už colį vieną sykį garsinant	010c
Pajieszkojimai: už vieną sykį	50c
Du sykius garsinant	75c
Tris sykius [už vieną dolerį]	100c

P pinigai kitaip nesiunčia, kaip tik pe MONEY ORDER, arba registravotose gramatose, ant szlito antzaszo:

J.J. Pauksztys & CO.
224 East Main Str.,
Plymouth, Pa.

SPAUSTUVE.

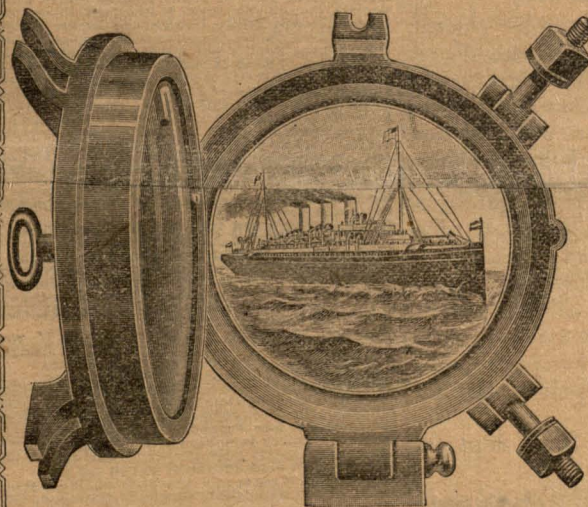
„Vienybes Lietuvniku“

224 E. Main Street, PLYMOUTH, PA.

Spausdinasi visokios knygos, konstitucijos dėl draugysezių, apgarsinimai, tikietai, bilos, gramatos ir kiti visoki darbai. Darbas lisa a mas greitai ir pigiai.

PARDUODA LAIVAKORTES

* Ant visu kialiū geriausiu ir greiciausiu laivu *

Siunczia pinigūs į visas svieto dalis greitai ir pigi. Norintis kad jo pinigūs pasiektu su draugiais ir tēvū nepražutū ir kū greiciausiai nuēitū tegul kreipiasi pas mumis

Po TOKIU ADRESU

J.J. Pauksztis & Co.

(P. O Box 1018) 224 East Main str. PLYMOUTH, PA.

Lietuvizskas ir Lenkizskas **Kromas** visokių szviezių tavo rū. Taipogi pardūda szipkortes į visas dalis svieto, ant greiciausiu ir drucziausiu laivu. Iszmaino visokius pinigus, o ir nusiunczia į uzmarę, tiesiog į namus greitai ir pigiai.

Tam. A. Butkevyczius,
NANTICOKE, PA.

FRANK KOONS

Hotelis ir Restauracija

88 E. Market str.
Wilkes Barre, Pa.

{ Prieszais dypa }
{ L. V. gelzkelio }

Keleiviams geriause nakvune.

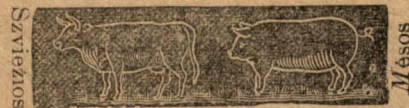
PRZESZLO 25 LAT
uzywaja wszystkie narody swiata
na
REUMATYZM,
NEURALGIE i podobne choroby,
wyrabiany na podstawie scistychn
NIEMIECKICH
PRAW MEDYCYNYCH,
stawny **DR. RICHTERA**
„KOTWICZNY“
PAIN EXPELLER.
NIE MA NIC LEPSZEGO! Prawdziwy tyloko ma „KOTWICE“ za markę ochronną
F. Ad. Richter & Co., 215 Pearl St., New York.
31 MEDALI ZŁOTYCH i innych
13 filii. Własne fabryki szkla.
25 ct. 150 ct. Uznaje go i polecac:
najslawniejsi lekarze, właściciele szkadów szrterczychn- duchowni i inne znakomite osoby. Blizsze szczegoly u F. A. Richtera & Co.
215 Pearl St. N. Y.
DRA RICHTERA
KOTWICZNY STOMAKAL najlepszym szrodkiem na kolki niestrawnosć, choroby zoladka.

Daktarka.
Johanna Zelviene.

Vienintelė lietuviszka daktarka gydo visokias ligas. Offisas ir gyvenimas: ant kampo Centre Ave. ir Church ulyezių. PLYMOUTH, PA.

Offisas { nu 7 iki 9 ryto,
nu 12-iki 1 po piet,
a idarytas { nu 6 iki 8 vakaro.

Mėsinyczia
Adomo Adzgaucko,

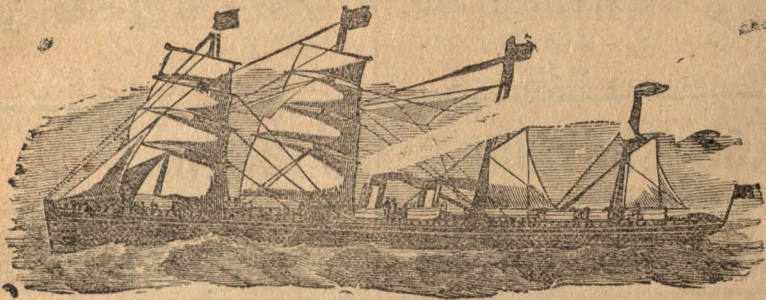

Uzlaiko kasdien szviezią mėsą, kiau-lieną, verszieną, jautieną, avinczieną, kumpiai szviezi rukyti, deszių visokių galima gauti dideliam pasirinkime.

teposgi uzlaikau mil-tų, cukriaus, kavos, arbatos, žuvų, silkių, surio ir visko kas tikt yra reikalinga žmogui dėl maisto ir už pigesnę prekę nei kaip pas kitus visi pas **Ad. Adzgaucka**
220 E. Main Street,
PLYMOUTH, PA.

Max Kobre

Successor to
KOBRE & HERSCHEMANN
Litewski i Polski **BANK**
40 Canal Str.,—142 Division Str., New York

Irieteliai! dudu jums zinia, kad mes pardudam Szifkortes ant visu greioziausiu laivu uz pigiausia preke. Esu uztvirtintu agentu ant liniju, North German Lloyd Bremeno; Hamburg Amerikan Line Hamburgo; Red Star Line, Antverpo ir Nitherlands Lines Roterdamo. Siuncziam pinigus, kurius jusu prieteliai gauna i 15 dienu. Musu kantorofje galite susisznoketi lietuviszkai ir lenkiskzai. Ateikite ir persiliudikite, kad mes per 25 metus su koznu apsiejome teisingai. Teiposgi pardudame tikietus ant visu gelezinkeliu Amerikoje ir Europoje.

KANTORAI MUSU EUROPOJE YRA TOKI

31 Admiralitatstrasse Hamburg. 46 Heerdenthorsteinweg Bremen.
20 Maaskade Rotterdam.

LINKSMAN NAME MUZIKA VIS YRA

Uz \$500 PIANO ARBA \$250 VARGONUS daugelis zmoniu negal nusipirkti nei moka ant ju grajyti. HOME MUSIC Box uzima ju vieta ir delei pigumo gali ir vargingiausias zmogus nusipirkti. Grajija taja muzika net sunkiausias kompozicijas. Kompozicijos yra iszdirbtos ant plieniniu voleliu, kurie turi plieninius dantis, o ne kokius popierinius arba litabius. Turi maia...
vargonai. Grajija visas dsinas, kurios palinksmina senus ir serganczius. Bovija visa draugyste graziausiais valenis, polkomis, kadriliais ir t. t. Pagelbsti dainavimui visu populariszkų dainu. Linksmas bova vaikams. Ji grajija per 1000 visokių kompoziciju. Yra tai apdyvyninas iszradimas. Tukstanczius paliudijimų turime nu uzganedintų pirkēju. „Teip daug visai nesitikėjome“ sako jie. Tai yra tikrai pigi muzika. Su viskum sveria 76 svaru. KASZTUOJA TIKTAI \$6,00 gražioje skrynuteje su kompozicijoms. Nusiusim jums gaale \$3,00 per Express. Agentai gerai uzpelno. Greitai pasiduda. Atsiuskite uz 2 ct. marke del katalogo ir tt.
STANDARD Mfg. Co., 45 Vesey St., New York; P. O. Box 2853. dept. 64

SEND NO MONEY WITH YOUR ORDER

cut this ad. out and send to us and we will send you our HIGH GRADE DROP CABINET BURDICK SEWING MACHINE by freight, C. O. D. subject to examination. You can examine it at your nearest freight depot and if found perfectly satisfactory, exactly as represented, equal to machines others sell as high as \$60.00, and THE GREATEST BARGAIN YOU EVER HEARD OF, pay Special Offer Price \$15.50 your freight agent our and freight charges. Machine weighs 120 pounds and the freight will average 75 cents for each 500 miles. GIVE IT THREE MONTHS' TRIAL in your own home, and we will return your \$15.50 any day you are not satisfied. We sell different makes and grades of Sewing Machines at \$3.50, \$10.00, \$11.00, \$12.00 and up, all fully described in our Free Sewing Machine Catalogue, but \$15.50 for this DROP CABINET BURDICK is the greatest value ever offered by any house.

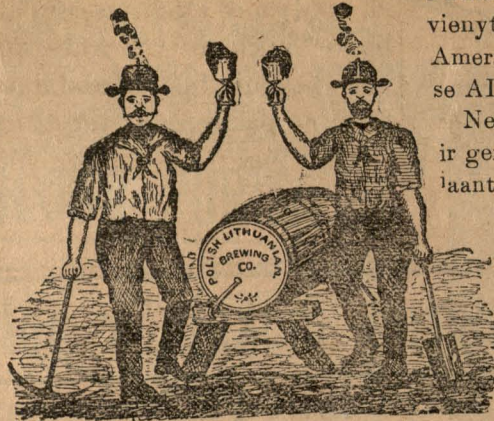
BEWARE OF IMITATIONS by unknown concerns who copy our advertisements, offering unknown machines under various names, with various inducements. Write some friend in Chicago and learn who are reliable and who are not. **THE BURDICK** has every MODERN IMPROVEMENT, EVERY GOOD POINT OF EVERY HIGH GRADE MACHINE MADE, WITH THE DEFECTS OF NONE. Made by the best makers in America, from the best material money can buy.

SOLID QUARTER SAWED OAK DROP CABINET piano polished, closed (head dropping from sight) to be used as a center table, stand or desk, the other open with full length table and head in place for sewing. 4 fancy drawers. Latest 1900 skeleton frame, carved, paneled, embossed and decorated cabinet finish, finest nickel drawer pulls, rests on four casters, adjustable trestle, genuine Smyth iron stand. Finest large High Arm head, positive four motion feed, self threading vibrating shuttle, automatic bobbin winder, adjustable bearings, patent tension liberator, improved loose wheel, adjustable pressure foot, improved shuttle carrier, patent needle bar, patent dress guard, head is handsomely decorated and ornamented and beautifully nickel trimmed. **GUARANTEED** the lightest running, most durable and nearest noiseless machine made. Every known attachment is furnished and our Free Instruction Book tells just how anyone can run it and do either plain or any kind of fancy work. A 20-Years' Binding Guarantee is sent with every machine. **IT COSTS YOU NOTHING** to see and examine this machine, compare it with those your storekeeper sells at \$40.00 to \$60.00, and then if convinced that you are saving \$25.00 to \$40.00, pay your freight agent the \$15.50. **WE TO RETURN YOUR \$15.50** if at any time within three months you say you are not satisfied. **ORDER TO-DAY. DON'T DELAY.** (Sears, Roebuck & Co. are thoroughly reliable.—Editor.)

Address, **SEARS, ROEBUCK & CO. (Inc.) Chicago, Ill.**

Skaityk su atyda!

Pirmas Lietuviszkas **BRAVORAS** Suvienytose Valstijose Sziaurine Amerikos, kuriame iszdirba geriause ALU PORTERU ir ELIU.

Nes yra daromas isz grynu javu ir geriausiu apfiniu, norint ir geiaant truputi uszilinksmini bet galvos neskauda, nes jame nera jokiu primaiszytu kvarbu ne proszku.

Todelgi perkantieje ir padavejai (karcziamnikai) visados reikalaukite Lietuviszko

laus: — viena jog yra geriausias alus, o antra teip darydami suszelpsite aavo Vientauczius lietuvius.

POLISH--LITHUANIAN BREWING CO.

DANVILLE, PENN., A.

SEND US ONE DOLLAR

Cut this ad. out and send to us with \$1.00, and we will send you this NEW IMPROVED PARLOR GEM ORGAN, by freight C. O. D. subject to examination. You can examine it at your nearest freight depot, and if you find it exactly as represented, the greatest value you ever saw and far better than organs advertised by others at more money, pay the freight agent **OUR PRICE \$35.50**, less the \$1.00 deposit, or \$34.50 and freight charges. **THE PARLOR GEM** is one of the most DURABLE AND SWEETEST TONED instruments ever made. From the illustration shown, which is engraved direct from a photograph you can form some idea of its beautiful appearance. Made from solid quarter sawed oak or walnut as desired, perforated key slip, full panel body, beautiful marquetry design panels and many other handsome decorations and ornaments, making it the VERY LATEST STYLE. **THE PARLOR GEM** is 6 feet high, 42 inches long, 23 inches wide and weighs 350 pounds. Contains 5 octaves, 11 stops, as follows: Diapason, Principal, Dulciana, Melodia, Celeste, Cremona, Bass Coupler, Treble Coupler, Diapason Forte and Vox Humana; 2 Octave Couplers, 1 Tone Swell, 1 Grand Organ Swell, 4 Sets of Orchestral Toned Resonatory Pipe Quality Reeds, 1 Set of 37 Pure Sweet Melodia Reeds, 1 Set of 37 Charmingly Brilliant Celeste Reeds, 1 Set of 24 Rich Mellow Smooth Diapason Reeds, 1 Set of Pleasing Soft Melodious Principal Reeds. **THE PARLOR GEM** action consists of the Celebrated Newell Reeds, which are only used in the highest grade instruments; fitted with Hammond Couplers and Vox Humana, also best Dolge felt, leather, etc. bellows of the best rubber cloth, 3 ply bellows stock and finest leather in valves. **THE PARLOR GEM** is furnished pedlar frames, and every modern improvement. We furnish free a handsome organ stool and the best organ instruction book published.

GUARANTEED 25 YEARS. With every PARLOR GEM ORGAN we issue a written binding 25 year guarantee, by the terms and conditions of which if any part gives out we repair it free of charge. Try it one month and we will refund your money if you are not perfectly satisfied. 500 of these organs will be sold at \$35.50. **ORDER AT ONCE. DON'T DELAY.** **OUR RELIABILITY IS ESTABLISHED** If you have not dealt with us ask your neighbor about us, write the publisher of this paper or Metropolitan National Bank, or Corn Nat. Bank, of Chicago; or German Exchange Bank, New York; or any railroad or express company in Chicago. We have a capital of over \$700,000.00, occupy entire one of the largest business blocks in Chicago, and employ nearly 2,000 people in our own building. **WE SELL ORGANS AT \$22.00** and up; PIANOS, \$15.00 and up; also everything in musical instruments at lowest wholesale prices. Write for free special organ, piano and musical instrument catalogue. Address, (Sears, Roebuck & Co. are thoroughly reliable.—Editor.) **SEARS, ROEBUCK & CO. (Inc.),** Fulton, Desplaines and Wayman Sts., CHICAGO, ILL.

visokias knygas,

lietuviszkas, taip dvasiszkas kaipu ir moksliszkas, taipgi ir laikraszcezius; kaipu tai: „Varpa“, „Ukininka“ ir „Tevynės Sargai“, visus tris kartu imant ant 1900 m. gaunama uz \$3 dol. Katalogą knygu ir laikraszcezius ant paziuros pisiuncziu dovana. Uzprasiant knygas arba laikraszcezius, reikia sykiu ir piningus prisiusiti. *Jurgis Lapinas*
Tilzeje — Tilsit
Ostpr. Germany.

Kasnori gero tavo gauti ir skanaus gerymo ragauti. tegu atsilanko pas **Joną Žukaucką**
Pl mouth, Pa.

BRAVORAS.

(CITY BREWERY CO.)
Kuriame iszdirba skaniausia, geriausia ir sveikiausia ALU ELIU ir PORTERU
Po No 600 iki 612 Pearl str.
ELIZABETH N. J
PETER BREIDT
Locninikas.

AGENTAS

asekuravojimo NAMU ir visokių DAIGTU nu ugnes

GEO. GWILLIAM, agentas.
Main str. Plymouth, Pa.

PERŽVALGA.

— Dr. Petras Matulaitis, Kotelnicoje, Viatkos gub., ta po palaidotas su „Marsėlijeza“, kurią pagiedojo politiški isztremtiejie ir ant grabo uždėjo vainiką su paraszu „boreu za svobodu“ [kovotojui už laisvę].

— „Lietuva“ pranesza, kad Londone, Anglijoje, susitvėrė lietuviszka kooperatyviszka draugystė „Lietuva“, paie kurios prisiraszė 17 draugų. Mieriai bus praneszti vėliaus.

— Brooklyne susitvėrė „Socialiszka prekystės draugystė“, kurios sąnariai moka į draugystės kasą po 50 ct. ant sąnaitės. Kasoje turį per \$100 jau, kaip paduoda „Lietuva“.

— E. St. Louis, Ill. ir apie linkės lietuviai neskaitydami jokių lietuviszkų laikraszczių, per suskaitymą liaudės, visi užsiraszė kaip polenderiai ir maskoliai.

— New Britain, Conn. kun. Žebri per pamokslą 1 d. Liepos exkomunikavojo valnamanius ir suteikė jiems vardą valnamai, kurių reik szalintis, o negalint atsiginti, muszti, bet tik žodžiais, ne akmenais. Teip rodyjo tik atitaisydams, kur buvo liepės pirma muszt. Teip gi papasakojo, kad kaip paskaitė isz laikraszczių apie Susivienijimo Lietuvių Valnamanių susitvėrimą, tai net plaukai ant galvos atsistojė.

M. Laisvė.

— Passaic, N. J. 30 d. Berzelio buvo lietuviszkas draugystės piknykas, kur ant galo virszininkai draugystės susimuszė ir net susipjautė, ir net 6 tapė patraukti į sudą. Tai kur mūsų brolių aukos eina! Ant parsigabenimo gerų laikraszczių, suszelpimą lietuviszkų kankintinių, aukų parodai tai mūsų broliai cento neisztenka, bet ant užtraukimo gėdos ir apavimo provininkų tai pinigų yra per pilnai.

— Musų politiški klubai nėra tokiais pagal vardus, ko-

kie jie nebutu, bet tik kuopos parsidavimo. Praėjusę subatą buvo rinkimai Luzernės pavieto urėdninkų. Kandidatai buvo nė partijos pastatyti nei žmonių, bet patys apsigarsino nerinti užimti tuos urėdus ir ir kiekvienas už save agitavojo ir kaip? Nupirko kelis vežimus bertainukų alaus ir nuvezė tiesiok į tulus namus, sukviecziant kaimynus ant gėrymo. Kuriems teko bent stiklas alaus, tie ėjo balsuoti, o kuriems neteko, tie liko nebalsavę. „Už ką balsuoti, kad nei stiklo alaus negavau?“ Kiti gavę iszgerti kelis stiklus alaus, nežinodami kandidato vardo, klausė už ką balsuoti. Prie tokio budo ar galima tikėtis geresnės ateitės, geresnės valdžios, jeigu balsuotojai, sutvertojai tos valdžios, žiuri tik tai kad gauti iszsigert ir dar kelis dolerius? O kada jį nutveria toji valdžia į savo nagus, nulu pa skurą ir pasiprieszinus iszszauo, tai dejuoja ir guodžiasi kad valdžia negera. Už stiklą alaus ir dolerį daugumas balsuotojų yra perkamas, ir kuris gal iszmest kelis tukstanczius dol. ant alaus, toks tik tai gal tikėtis buti iszrinktu ant urėdo. Prie tokio budo rinkimo valdininkų, nieko gero negalima lukėti.

— Praėjusį nedėdienį Pittstone vėl buvo rengiama prakalba kun. V. R. Dilionio su tema „Ateik karalystė tavo“. Kunigas Szėdvydis per pamokslą persergėjo savo parapijonus, kad neitu ant prakalbų, nes nieko gero neiszgirse, giridi, kad kalbėtu Dr. Szliupas, tai butu bent ko paklausti, nes mokintas žmogus. Ant 7 valandos vakare, nuėjus kun. Dilioniui ant salės vienas geras katalikas tuoj pradėjo rėkti, kurį policijantai su lazdoms apraminę nuvedė į lakopą. Žmonių į salę buvo susirinkę į 300. Kada kun. D. pradėjo kalbėti, kitas geras katalikas pradėjo rėkti klausdams, ar tei-

sybę tu kalbi, ir paskui jį visi geri katalikai pradėjo rėkti ir trypti. Ant salės buvo atėjęs ir pats majoras, kuris matydamas kad gal užgimti kraujo praliejimas, paliepė policijantams iszvesti kun. Dilionį nuo salės į lakopą isz kur tuoj paleido. Ant gatvės kilo bausis ermydeis. 500 vyrų, moterių ir vaikų sekė paskui ir klykė. Bobos ir vaikai buvo ypatiszškai prirengti klykimui. Vaikai sekiojo paskui tariamus bedievius ir visaip ževernojo. Puikus mokinimas jaunuomenės, užpuldinėti ant praeinanczių žmonių gatvė? Bobos ko nesusirovė ant gatvės tarp savės iszsivadindamos moteriszkais žodžiais ir liepdamosi pabucziuoti.... Tai gi Pittstone katalikystė kyla kaip ant mielių. O sviete! o žmonės! o mokintojai!?

— Kun. Žilinskas ir kun. Kaulakis utarninke, 10 Liepos, iszkeliavo į Paryžių ant parodos.

Aukos paminklui

Dr. V. Razokas

E. Zanievskis, Westville, Ill. — 25
J. J. Razokas,
E. St. Louis, Ill. — 50
Buvo \$6,25
Labu \$7,00
Redakcija.

Aukos kankintiniams

J. J. Razokas,
East St. Louis, Ill. — 20
Buvo \$1,65
Labu \$1,85
Redakcija.

Parodos reikalai.

Lietuviszkas skyrius

ant visasvietinės parodos Paryžiuje 1900 m.

(Tęsimas.)

Lietuviszki rasztai yra iszstatyti 3-jose spintose, vienoje didelėje ir dviejose mažose. Didelė spinta stovi po kairei pusei priesz grinczią, ties pe-

czium ir joje sutalpintos yra knygos nelegaliszkos, tai yra knygos spaudintos lietuviszkoms litaroms ir iszleistos po uždraudimo spaudos. Dviejose mažose spintose sutalpinti kiti rasztai, t. y. tie, ką iszėjo pirm uždraudimo spaudos ir rasztai Prusų Lietuvos su gotiszkomis literomis. Tos dvi spintos yra prikabintos prie sienos. Ta spinta, kurioje yra rasztai iszėję priesz 1864 m. yra prikalta prie sienos po deszinei pusei, teipgi priesz grinczią, ir apricz senų lietuviszkų knygų joje yra iszstatytos teipgi kelios lietuviszkos knygos su maskoliszkomis litaromis, keli rankraszcziiai, 2 kopijos dvasiszkų knygų ir keli dokumentai. Knygos su gotiszkomis litaromis yra iszstatytos kitoje mažoje spintoje, toliau nuo grinczios. Laikraszcziiai netik ką yra sudėti spintose, drauge su knygomis, bet teipgi yra iszstatyti skyrium, isz lauko spintų, prie jų szono ir sukarstyti ant dratinių kopėcziaiczių. Mus laik-

szono spintos, kuri yra atkreipta į vidų, ir kiekvienas, prisiartinęs prie grinczios, lengvai gal juos užtėmyt. Žemiaus laikraszczių yra lentyna, kur sudėta katalogai ir kitioki prigulintieji prie informacijos rasztai. Priesz laikraszczius pastatytas aržuolinis, seklytinis stalas, turintis 180 metų. Ant to stalo padėta publikai pasižiurėt bibliographija Baltromaiczio su dideliu paraszu ant apdarų: „bibliographie“. Aukszcziiau laikraszczių yra iszkabinta laikraszczių mapa, kur laikraszcziiai paženklininti yra pavidale gana storų geltonų spindulių, isz kurių vieni iszeina isz Amerikos, kiti isz Prusų (Tilžės), o tretis isz Szveicarijos. Mapa yra padaryta dideliam formate ir dėlto Lietuvos matyt tik krasztas. Lietuvos žemė yra mėlynai nudaryta, ir aisz-

po kelias deszimtis ir szimtus rublių. Kits, norintis likti iszrinktu praleidžia ir pragirdo 200—600 rub. O laike rinkimo Žydikiuose esti didžiausia szventė: vyrai, bobos ir vaikai plaukia isz visų keturių szalių svieto kaip ant didžiausių atlaidų; visi linksmi nasi, geria; arielka ir alus upėmis teka, — ir vis isz kieszieniaus b isiančių bankierių ir sanarių Rodos. Toks duosnumas ir meilumas kandidatų parodo, kad vietos banke labai gerai apsimoka. Iszbuvę banke trejus metus bankieriai ir jų „sovietninkai“ per trumpą laiką pralobsta, ir ant ateinančių rinkimų esti dar meilingesniais su valsezioniais, kad pasilikti dar ant tolesnio laiko semti isz stebuklingo szaltinio pinigų ir szlovę. Nestebėtina, kad į bankierius papuola tankiausiai nedori žmonės ir girtuokliai, kurie nesirupina apie labą banko, bet tiktai apie savo delmoną. Tas yra labai liudna, bet tame kalti patys valsezionys: jie neveizi ant žmogaus doros ir proto, bet ant to, kiek jis jiems arielkos ir alaus pastatys; jie iszrenka tuos, kurie paskui juosgi paczius apgaudinėja ir jiems vilnas kerpa. Bankas, kurs budams rankose protingų ir dorų žmonių jiems prie kitų iszlygų ir papročių naudą atnesztų, dabar isz priezasties arielkos pavirsta į namus apgavystės ir skriaudų. — Stebėtinas, isztikro, žmonių apsiėjimas! starsziną renka — arielka, tėvas mirszta — arielka, sunus mirszta — arielka, duktė iszteka arba sunus vedasi — arielka, pasilinksminti reikia — arielka; visur ir visados — arielka. O dėlko? Dėlto, kad žmonės, neapszviesti; nežino, kas geras, kas blogas; negali atskirti naudingo nuo nenaudingo; nesupranta nei padėjimo, nei pareigų. Czia be apszvietimo nieko neveiksi... *Barzdyla.*

Palanga. 22 d. Gegužio mėn. paėmė maskoliai Dr. Vaineikį ir sėdi dabar Liepojuj; per kratą pas jį ir kitus nieko nerado raudonsiuliai; apkaltina jį už susinesizimus su koku ten maskolium užrubežj gyvenanczių; dr. Vaineikis neva padėjęs jam pergabent į Maskoliją knygas, kurias ir paėmė ties Rukevą [tarp Palangos ir Liepojaus]; neszikai [latviai] nurodė ant F. Paulaukio isz Palangos, su kuriuom Vaineikis tankiai važinėdavo, pertai raudonsiuliai mano kad dr. Vaineikis tas knygas gabeno. Liepojuj dabar teip daug sujimtų, kad kalinyj vietos neužtenka: garsus Vonsiackis ir Liepojui teip pat darbuojasi, kaip aną met pas suvalkiecius. Buvo kratą pas Žiupsnį Liepojuj; tén net akmenis ant kiemo iszgriovė, bet nieko įpatingo nerado ir jisai tuom tarpu dar liuoas. Ambrazaitį [Szauliuose] buvo paėmę, bet po 2 dienu paleido. Dabar... *advokatą Lukauckį, pas kurį gyvena Ambrozeviczius, bet ten irgi nieko ne atrado.*
[Isz „Ukininko“].

Politiszkos žinios

Amerika. Demokratiszka partija teipgi pastatė savo kandidatą ant prezidento, jau kandidatavusį per praėjusius rinkimus, W. Bryaną, o ant vice-prezidento Adlai Stevenon'ą isz Illinojaus valstijos. Demokratai nupeikė republikonų visą politiką ir pažadėjo žmonėms aukso laikus. Kubai, Porto Rico ir Pilipinams pažadėjo patvaldystę po Amerikos protekcija, burams gi pietinėje Aprikoje pagelbą. Pagarsinus amerikonomas dovanojimą kalczjų pilipinieziams, tiejie rodosi padėkavodami už tokią geradėjystę, smarkiaus ant amerikonzskų pajiegy pradėjo užpuldinėti. Gen. Peterno, kuriam tapė do-

vanotas prasikaltimas priesz amerikonus, vieszai Maniloje apskelbė, kad reikalauja visiszkos neprigulmystės, už ką vėl pateko į kalėjimą. Pilipiniezjū narsą vėl sudrutino dabar užstojęs lytų laikas bei maisztai Kinuose, kur gabena isz Pilipinų kariauną, ir tuomi silpnina tenai esanczias amerikonų pajiegas. Jie tikisi, kad pasisekus iszrinkti demokratiszka gubernatorių Amerikoje, įgys laisvę, už kurią jau teip daug kraujo praliejo.

Susimuszimų atsitiko kasdiena per praėjusę sanvaitę. Vienam susimuszime tapė 11 amerikonų užmuszta, 16 suzeista. Tarpe Indang ir Naic pilipinieziai užpuolė ant amerikonų transporto ir tajį atėmė. Įplaukoje Rio Grande amerikonai nužudė savųjū 9 turėjo neszintis atgal. Amerikonų nuokritis praėjusios sanvaitės siekia arti szimto; taigi nemažas buvo muszis imant sykiu. Amerikonai vėl užmanė organizuoti isz nilipiniezjū kareivių pulkus. Nerabejonės, kad pilipinieziai vėl pasinaudos isz amerikonų tokios organizacijos ir su ginklais iszeis į kalnus, kaip jau pirmiaus iszėjo.

Pietinė Aprika. Tuomi tarpu isz karės lauko ateina mažai žinių. Anglai, kaip ir amerikonai Pilipinuose, karę laiko kaipo ir jau pabaigta, tiktai siunczia dar vis daugiaus kareivių. Kad burai butų jau pergalėti, nėra nei kalbos. Jie Oranijoi daro gana sunkenybių anglams užpuldami statei ant jų net didesnių pajiegy. Teip burai užpuolė ant anglų Ficksburge, ties viduriu Oranijos, kurių vienok nestengė pergalėti. Bulleris praneszė, kad netoly mais jo abazo, szpiegai aptikę 2000 burų apsikarusių, kurių neuzkabinę pasitraukė szalin su nuokriczių 2 užmusztais ir 6 suzeistais. Burai anglų ne-

siviję. Paskutinės žinios paduoda, kad nuo 5 Berzelio iki 5 Liepos anglai musziuose pražudę per 3000 kareivių, isz kurių yra 1200 užmusztų. Suzeistų anglų burai neima ir palieka ant muszio vietos. Taigi karė eina po senovei ir Anglija turi siųsti dar daugiaus kariaunos, kad galėtu miestuose užlaikyti savo tvarką ir apsergėti visokius susineszimo ir transportų kelius. Anglija norėjo isz Aprikos keletą tukstanczių kareivių nusiusti į Kinus, bet gen. Roberts atsakė, kad negalys nieko atleisti, nes visa kariauna nuo 200,000 vyrų esanti jam reikalinga. Mat anglai visur turi turėti gana pajiegy kad atsiginti nuo burų, kurie mažesnius pulkelius paima be muszio. Burai vėl zinodami maisztus Kinuose ir pietvakarinėje Aprikoje, laikosi lukesczio, kad Anglija bus priverszta isz jų szalies siųsti kariauną į Kinus, arba nesiuncziant, kad Anglija pražudytu savo kolonijas Kinų szalyje. *rai teipgi laukia iszrinkimo demokratiszko prezidento Amerikoje, nuo kurio tikisi gauti pagelbą, pagal demokratiszkos partijos prizadėjimą. Anglijos karės ministerija apgarsino, kad pražudziusi karėje su burais į 32,500 kareivių ir 522 apicierų. Taigi bus bene daugiaus, kaip burų visos kariaunos kad buvo. Anglija dabar turi tris dideles kares: su burais, su aszantais pietvakarinėje Aprikoje, kur nesiunczia jau nei kariaunos, ir Kinuose, kur net lenktynių reikia, o nėra kareivių. Laikraszcziai net apgaili dabar Anglijos virszininkus, kad jie negal nei sumanyti, apie ką turi mislyti ir ką daryti, reikiant trijose vietose stiprių pajiegy, o neuzilgo gal ir daugiaus tokių vietų atsirasti, kadangi visur kartu sukilus angliszskų kolonijū pavaldiniam, Anglija nevaliotų jų pergalėti*

ir prazudytų visą kariauną.

Burų pasiuntiniai iš Amerikos nukeliavę jau į Paryžių. Ant gelžkeldvario stotės atėję juos pasitikti prezidentas, Paryžiaus miesto roda ir keliolika senatorių. Žmonės pradėję šaukti „šalin su Anglija“ kurių tulus suaresztavota. Anglijai toks priėmimas burų pasiuntinių per patį prezidentą nelabai patinka.

Rytinė Azija. Kuomi buvo Paryžiaus kommuna 1790 metuose, tuomi dabar yra maisztai Kinuose, nės tai yra kova už buvį. Kiniečiai tapė iš visų pusių nuplėszi per ciesoriszka dinastiją „mandžu“, kuri, kaip Lenkijos ponija, su visokiais mandarinais, rupinasi tiktai kuomi daugiausiai išsiurbti kraujo iš skurdžių žmonelių, o antra vėl europiečiai su savo kultūra užgrėbimo visų turtų, likusių nuo mandarinų, paskubino szitą karę. Karė szitoji kilo vien dėl stokos duonos, kuri mą visokių europėjiszku monopolijų, maszinerijų, geležinkelio ir tt. iš ko pirmiaus mito tukstancziai tukstanczių darbininkų, o kuriems duona tapė atimta su įtaisymu maszinos, su pirmu trukio važiavimu, prieko darbus turėjo tiktai europiečiai. Apart to vėl veržiasi visokio menciaus misijonieriai į Kinus gelbėdami jų duszias, paskui kuriuos atsekė gaujos kareivių ir užėmė plotus szalies, kiek norėjo, vėl paszalindami kiniecius nuo pirklystės, urėdų; įvedė geležinkelius ir tuomi dar padidino badą, uždėdami ant viso ko didelius muitus. Ant vietos jiems atimama visokis uzdarbis, ir iszėjimas uzdarbiauti į kitas szalis jiems yra užgintas, jiems yra uždaryti visi rubežiai ir dėlto nedyvai, kad milijonai žmonių iszbadėję imasi už ginklo, kad paszalinti badą ir jo priežastį, iszvejant euro-

piecius isz savo szalies. Kaip yra isz tikrųjų su pasiuntiniais Pekine, niekas nežino. Pirmiaus buvo garsinama, kad su nužudymu Vokietijos pasiuntinio, nužudyti tapė ir visi kiti pasiuntiniai bei krikszczionys. Dabar isz Shanghai praneszama, buk 3 Liepos buvę dar du pasiuntiniai Pekine gyvi, bet kurių vieszpatysezių jie yra, to neminieta. Jug ir pirmiaus, kada tapė nužudytas Vokietijos pasiuntinys, buvo praneszta, kad neteisybė esanti, ir tas buvo daroma vien dėlto, kad laimėti daugiau laiko, nuramindant szejp teip Europos vieszpatystes, kurios jau nuo 21 Geguzio negauna žinių nuo savo pasiuntinių isz Pekino.

Europos vieszpatystės pradžioje visai mažą svarbą dėjo ant maisztininkų pajiegų ir mislyjo tuojaus paimti miestą Pekiną, prie kurio nei isz tolo negal prieiti. Kinų kariauna su maisztininkais eina isz vieno į 100,000 esą apsupę miestą Tientsin, kuriame yra apie 12,000 tarptautiszkos kariaunos, kuri susineszimą galinti atlikti tiktai vandens keliu, upe, su pajurėje esanczioms pajiegoms Taku ir Czifu. Bombardavojimas apsupto Tientsin esąs bausis, nes kiniečiai turį sunkių kanuolių ir moką gerai pataikyti, budami iszmokinti nuo maskoliszku ir vokiszku apicierų. Apilinkėje Tientsin kiniečiai užnuodyjo visus szulinius o jų upę meta visus savo užmusztuosius vietoje pakasimo žemėn ir tokiu budu užterszė vandenį, kurio negal vartoti tarptautiszka kariauna.

Ar įstengs Europos vieszpatystes nugabenti tiek kariaunos, kad pergalėtu kiniecius, kurių skaitlius siekia milijono su geriausiais ginklais, sunku pasakyti. Priesz tokią daugybę įnirsusių žmonių, reiks veik tiek pat pajiegų jų pergalėjimui, o reik neužmirszt, kad kiniečiai jau iszardė vi-

sus geležinkelius, nukirto telegrafų dratus ir isznaikino visus europiecių įtaisymus, ir todėl tarptautiszka kariaunai bus gana sunku tolyn pasikelti, ir apart to isz visų szalių ją naikins kiniečiai. Kiniečiai ant to jau rengėsi keletą metų. Ginklus isz Vokietijos ir Anglijos jie gabenosi jau gana senai. Isz Vokietijos Mauser szaudykles ir szuvius gabeno grabuose, kad nepajustu valdzios ir Vokietijos pabrinkantai padarė puikų geszefatą už szaudykles. Mieste Tientsin tapo atrastas kontraktas vienos angliszkos firmos su vicekaralium Chany-Chik-Tung ant pustreczio milijono dolerių, už ką angliszka firma apsiėmusi yra apginkluoti visą Kinų kariauną naujaisiais ginklais. Taigi reiks toms vieszpatystėms kovoti priesz savo iszradimus.

Kitose provincijose maisztai teipgi žaibo greitumu platinaisi. Pietinėse provincijose visi europiecių darbai tapė isznaukinti, jų gyvenimai sudeginti. Vietose, kur stovi kitų vieszpatysezių kariauna tapo iszlipinta atsiszaukimai, kviecziant visus kiniecius kovon, kad iszvyti visus svetimszalčius su jų visokioms pramonėms, kurie maldingiems kiniecziams, apart kitų skriaudų, nori įbrukti savo nedorą tikėjimą, paremtą ant apiplėszimo tiktai.

Berzelio 19 d. nusinuodijęs Kinų ciesorius isz privertimo karaliuko Tuan, vyriausio vadovo maiszto. Ciesorienė naszlė teipgi buvo priversta imti nuodų ir dėlto veikmės iszėjusi isz proto. Karaliukas Tuan buvo nuėjęs pas ciesorienę, ją prikalbėti prie iszginimo europiecių nuo ko toji atsiskiusi; tada Tuan apleido rumus ir pasiszaukęs savo szalininkus pradėjo šaukti „šalin su europiecziais“ ir prasidėję skerdynės. Ant Tuna'o pusės perėję visi ciesoriszki urėdininkai.

Europos valdzios nori pirmystę suteikti Japonijai, kadangi japoniečiai artymais gyvenanti nekentėtu klimato atmainų, ko nepakelia europiečiai. Maskolija tam pasiprieszino ir nurodė, kad Japonija turinti turėti liuosą valę dalyvauti arba ir ne. Japonijos valdzia vėl apreiszkė, kad ji neturinti jokios priekabės prie Kinų, kadangi jos misijonierių Kinuose visai nėra. — Berzelio 11 d. 3000 maskolių nuo Tientsin isztraukė ant Pekino linkon, apie kuriuos iki sziol nėra jokios žinios. Gal maisztininkai visus užmuszė. — Vokietijos ciesorius paskyrė \$800 už kiekvieną svetimszalio iszgelbėjimą isz Pekino, idant tokiu budu galėtu dažinoti kas dėjosi Pekine. Bet iki sziol nei vieno tokio neatsirado ir kiniečiai dar labiau užstatė kelius, kad koks pasislėpęs neisztruktų. — Vokietija siunczia 17,000 kareivių su 313 kanuolių ant pagiezos Kinams. Kitos vieszpatystės teipgi siunczia nemažai kariaunos į Kinus.

Dalis darbu.

Collinsville, Ill. Czionai darbai kasyklose eina gerai, bet isz kitur atvykusiam sunku gauti darbą. J.

Fishkill Landig, N. Y. Czionai sustraikavo plytų darbininkai dėl to, kad darbdaviai jiems paliepė už tą paczią algą padaryti 2000 plytų daugiau. Plytyneczių savininkai szaukėsi szerifą pagalbon.

New York. 900 darbininkų duonos keptuvėse, daugiausiai žydai, sustraikavo, reikalaudami 10 valandų dienos darbo laiko. 300 keptuvių tapė uždaryta dėl stokos darbininkų.

Negunee, Mich. Czion tapė uždarytos rudos kasyklos Volunteer Iron Co., ir 300 darbininkų liko be dar-

bo.

Marinette, Wis. Unijonistai darbininkai sustraikavo Menominee River Lumber Co. dėl priėmimo prie darbo neunijonistų darbininkų.

St. Louis, Mo. Strytkarių darbininkų straikas buvo pasibaigęs, bet kompanijai nepildant straikierių reikalavimų, straikas tapė atnaujintas. Straikieriai pradėjo su omnibusais žmones važioti ir su strytkariais niekas nevažiuoja.

Chicago, Ill. Rankandų darbininkams 10 darbaviečių, kurie straikavo 3 sanvaites 1200 vyrų, tapė pakeltos algos ant 10%.

Birmingham, Ala. Kalnakasiai unijonistai skaitliuje 10,000 sustraikavo reikalaudami pakėlimo algų 40% ant tošos. Kompanijos ant to nepristojo ir paskiaus kalnakasiam nusileidus ant 10% abeji pasiraszė ant kontraktų ant kito meto iki 1 Liepos 1901, ir visi straikioniai sugryžo prie darbo.

Bay View, Wis. Czion tapė uždaryta geležies liejynyczia, kol nesusitaikys su darbininkais dėl algų, 1600 liko be darbo.

Parkersburg, W. V. Parkersburg Mill Co. dėl savo 500 darbininkų pakėlė algas ant 10%.

Donora, Pa. Czion pradėjo statyti naują pabirką Union Steel Co. kur gavo darbą 300 darbininkų.

New Castle, Pa. Czion tapo veik visi pabirkai uždaryti. American Steel & Tin Co. uždare visus skyrius savo pabirko dėl pataisų, ir pradės dirbti apie 15 Ruggjuczio. Stiklo liejynyczia tapė uždaryta ant dviejų mėnesių laiko dėl perdidelio karszczio. Atlantic vadinama darbavietė teipgi tapo uždaryta ir viso į 1000 darbininkų liko be darbo.

New York. 75,000

darbininkų bastosi po gatves be darbo. Suplaukė jie is visų szalių tikėdamiesi gauti darbą prie kasimo tunelių po miestu dėl geležinkelių.

Scotfield, Utah. Kasyklose, kur nuo eksplozijos nužuvo 199 kalnakasiai, vėl pradėjo dirbti.

Lebanon, Pa. 1600 darbininkų neteko darbo dėl uždarymo geležies liejynyczios Iron & Steel Co. Liejynyczią savininkai keta perkraustyti į Buffalo.

St. Johns, N. F. Belle Island kasyklų straikas tęsesi tolyn. Kompanija norėdama straiką suardyti pakėlė 10% algos ir 200 straikierių norėjo eit pradėti dirbti. Dauguma staikierių vienok laikosi ir tolei neis dirbti, kol kompanija neužganėdins visus jų reikalavimus.

Plymouth, Pa. Vietinėse kasyklose per Berželio mėnesį iszdirbo: L. & W.-B., No. 11, 16 dienų ir 3 valandas, No. 15, 17 dienų ir 5 val., No. 16, 16 dienų 9 val.; D. L. & W. Woodward, 21 dieną, 8 val.; Avondale, 21 dienų ir 3½ val.; Bottonwood, 22 dienas, 1½ val. D. & H. No. 2, 10 dienų, 2½ val.; No 3, 13 dienų, No. 5, 18 dienų, 2½ val.; Boston, 5 dienas.

Wilkes-Barre, Pa. Pietinėje dalyje miesto taps įrengtas pabirkas cigarų ir papirosų, kur gausdarbą į 300 darbininkų.

Pietine Afrika.

Straiikas dinamito dirbtuvėj. Prasidėjus karei direktorius Modderfonteino dirbtuvės apgarsino darbininkams, kad jis pagamino maisto ant trijų mėnesių ir darbininkai gali pasilikti ant savo vietų, algos mokėsės tik treczdaļį kas mėnuo, o likusius pasibaigus karei. Darbininkai tikėdami pažadėjimui dirbo toliaus ir iszeidami apturėdavo savo pinigus.

Keletą mėnesių palaukus

isz likusiųjų pinigų ofise susidėjo geroka suma, kaip ir kokia kaucija kiekvieno darbininko, ir direktorius matydams, kad žmonės vis iszeina, sumislyjo labai puikų budą dėl sulaikymo jų; pasakė kad pinigų kasoje nėr ir jeigu kuris norėtu iszeiti, tai pinigus apturės pasibaigus karei.

Daugumas murmėjo, labiausiai kuriems reikalas buvo iszvažiuot, bet daryt nebuvo kas ir tik gaudami geresnį darbą važiavo sau, ir pas tokią turtinę kompaniją tikėjo pinigams neprazusiant.

Persitikrinęs direktorius, kad darbininkai neiszmano sau rodos duoti dėl iszgavimo pinigų užsimanė visai suriszi žmones ir užsigarantavoti darbininkais. Jis patarė darbininkams kaip ir užtardams, kad jie siųstu praszymą pas vyriausiąjį direktorių į Pretoriją, praszdami, kad jiems užmokėtu pusę algos ir kad jie tada pasiraszys, jog iszeinapt nebereikalaus antros puses algos. Darbininkams ant to nieko neatsakant nusiuntė toki praszymą. Bet apsimislyję pamatė, kad kompanija nori juos paimti į baudžiavą, nebelaukdami ateinant atsakymo, nes tuomet galėjo daugumas pasiraszyt, sustraikavo. Straikas velykoms pasibaigus prasidėjo ir traukėsi tik penkias dienas; pinigai tapo visi iszmokėti ir ant tolesnio laiko moka algą kas mėnuo. Už straiko dienas teipgi užmokėjo, nes to reikalavo straikieriai. Labiausiai nukentėjo garbė direktoriaus akise darbininkų ir už tuos visus kabliukus darbininkai stacziai įakis iszmėtinėjo jam laikė straiko.

Dabar darbas eina toliaus; dirba patronus, granatas ir beduminį paraką ir skubiai siunczia burams į eiles. Tą straiką asz czionai aprasziau dėlto, kad tarp szimto dvideszimts

straikuojančių, buvo penktadalis lietuvių, dėl kurių italijonai parengė pasilinksminimo vakarą, kaipo dėl pradėtojų straiko. K.

Isz Amerikos.

Pylymas pertruko.

Grand Rapids, Mich. miesto vandens prudas esantis ant kalno, nuo 100,000,000 gorcezių, visas pasileido ant miesto žemyn, pertrukus pylymui. Apie 100 namų tapė sugriauta, kurie buvo ant vandens kelio. Du žmonės tapė sunkiai sužeisti ir keliolika lengviaus. Miestas likosi be vandens ir turi parsigabenti isz szulinių ir upelių.

Apdegė bažnyčioje. Dunkirk, N. Y. 24 d. Berželio lenkų bažnyčioje buvo vaikų pirma diena komunijos. Vienos mergaitės užsidedė drabužiai nuo žvakės, jos draugės ir susirinkusieji vietoje gelbėti nelaimingą, žiurėjosi kaip į dykus. Mergaitė vargu isz-

Strytkaris įvažiavo į mėsinyczią.

Boston'e, Mass. iszlėkė strytkaris isz rėlių ir nuo įsibėgimo užsikukęs per langą įvažiavo į mėsinyczią su visais keleiviais. 22 keleiviai sužeisti tapo. Priežastis nelaimės buvo ta, kad pakalniui nutruko užveržimo ratų įtaisais.

Apiplėszė keleivius.

Arti Brodshuw, Nebraskaje, vienas plėszikas naktyj sulaikė Burlington & Missouri trukį, bei privertė su revolveriu trukio tarnus, kad jį nuvestu į Pullmano vagonus, kuriuose važiavo turtingi žmonės, nuo kurių atėmė \$200 ir tulus brangių pasipuosimus, ir pabėgo. Plėszikas bus susikalbėjęs su trukio tarnais tą padaryti dėl pasipelnymo, vienok mažai ką peszė. Jeigu suokalbio nebutu buvę, tai visi tarnai vieną plėsziką butu apgalėję.

Pavogė plaukus.

New York'e viena mergina turėjo labai gražius geltonus plaukus, kurie patraukė kiekvieną akį. 2 d. Liepos ji sėdėjo ant prieangio savo namų ir netikėtai atėjęs vyrizskis smarkiai sudavė galvon, kad mergina apsvaigo, kur užpuolikas nukirpęs plaukus nuėjo savo keliu.

S u m a n i n a s z l e .

Smithville, Ind. numirė M. Howard, kurio likusi moterizskė, kad surinkti pinigų ant palaidojimo vyro, pirmą parengė piknyką Maple Grove parke su įžanga 25 ct. duoda priedų szaldytos grietinės po porciją. Po piknykui atliko laidotuves.

**N e i l g a i t e k o
k u n i g a u t i .**

Buffalo, N. Y. du lenkai nusiskutę usus ir apsikreipe apikakles vaikszečiojo po žmonių gyvenimus ir rinko ant bažnyčios aukas. Tuli jiems patikėję davė nuo \$5 iki 50 dol. kaip rodė užrašas jų knygutėse. Kunigai susirinkaukautojų kareziuose pragėrė. Aukautojai pamatę kad jų aukas ant Dievo garbės aukautas kunigai prageria, suaresztavojo juos.

N e l a i m e s .

Isz Edison, Wash. į Takoma su strytkariu važiavo 104 keleiviai parodos prisiziurėjimui, kur pakalnėn pasileidus motormonas negalėdams sulaikyti karo užsuko elektros sriovę atgal ir tokiu budu karas iszlėkė isz rėlių ant tilto 120 pėdų augszto, nuo kurio keleiviai su karu nupuolė žemyn į balą, kur užmuszė 35 žmones, o į 60 sunkiai sužeidė.

Parkersburg'e, W. Va. eksploiodavojo gazolino vagonai, kur smertį rado 6 žmonės, o 22 sužeisti tapė. Priežastis eksploizijos pasidarė isz kaltės dalbininko, kur lokomotyva atsimuszė į vagonus su gazolinu stovinczius ant szalinių rėlių.

D. L. & W. gelzkelio, netoli Henryville, Pa. sutruko vagono ratas ir iszlėkė isz rėlių trukis, kur užmuszė 3 žmones.

Philadelphijoi 4 Liepos užsidegė viena pardavinyzia eksploioduojanczių daiktų, kur smertį rado 8 vaikai ir 23 vaikai bei viena moterizskė sunkiai apdegė. Eksploizija atsitiko dėl szovimo isz revolvorio į tuos daiktus per vieną murinuką, kuris liko ant vietos negyvas.

East Webster, Mass. 4 Liepos susimuszė du strytkariai, kur du žmonės užmuszti tapo ir daugelis sužeistų.

Pas Trask Liding, Mont. iszlėkė keleivių trukis isz rėlių, kur du keleiviai užmuszti tapė ir 33 sužeisti.

Hoboken, N. J. sudegė vienas 3 augsztų namas, kur smertį rado 12 žmonių.

Mifflintown, Pa. 4 Liepos ant seno tilto sulipo daug žmonių prisiziurėti parodai, kur tiltas sulužo ir visi žmonės nupuolė žemyn, kur 30 žmonių žuvo. Gera kad upelyje nebuvo vandens, tuli butų prigėrė.

Ant ežero Erie isztikusia audra apvertė laivuką „Idler“ kur prigėrė 6 žmonės.

Pittburge ant 5 Ave. sudegė Evans & Co. porcelėninių daiktų krautuve, kur virsdama siena užgriuvo 9 ugnagesius, isz kurių 6 smertį rado.

Isz lietuvėszku dirvu Amerikoje

Lost Creek, Pa. Suraszant liaudį Suvienytų Valstijų, asz tapiau paskirtas kaipo tulkas anglizskiems enumeratoriams dėl susikalbėjimo su lietuviais, lenkais ir slovakais szioje apielinkėje. Vaikszečiojant man su vienu tai kitu enumeratorium ir užėjus į grinczia pirmojo lietuvio, ant klausimokokios tautos, atsakiau kad lietuvis isz po rusizskos valdzios. Enumeratorius atsakė, kad negaljs užraszyti jo kaipo

lietuvio dėl tos priežasties, kad apie lietuvius, kaipo tauta, nėra paaiszkinimo įstatymuose, kur paninėtos tautos, ir jam pagal tuos įstatymus yra žinomi tiktai lenkai. Asz tadaiszaiszkiniau enumeratoriui skirtumą lietuvių ir lenkų ir praeitę Lietuvos pagal istoriją. Enumeratorius persitikrinęs isz mano paaiszkinimų užraszė lietuvius lietuviais isz po Rusijos valdzios. Tas pats buvo ir su kitu enumeratorium. Kur enumeratoriai anglai užraszinėjo lietuvius be pagelbos tulko, tai visus užraszė polendereis arba statei ruskiais. Ir tokiu budu isz daugelio lietuvių Amerikoje, bus parodyta tik keletas tukstanczių suraszė liaudies. Dauguma lietuvių bus papildytas skaitlius lenkų ir ruskių. Idant teip daugiausenuseduotu, neatbutinai reikia sutaisyti atsakantį atsizsaukimą — paaiszkinimą ir nusiųsti Washingtono valdzios nuo vardo „Suvienijimo Lietuvių Amerikoje“ ir kitų daugelio draugysezių, kad nors 1910 metuose įstatuose enumeratorių butų patalpintas lietuvių tautos vardas, kad tada vėl mus nepri skaitytu prie svetimųjų.

Gera butų, kad ir kiti laikraszciai atkartotu szitą straipsnelį. *Alek. Kalvaitis.*

Mahanoy City, Pa. Pas mus atsibuvo nesenei parapijos susirinkimas su dideliu riksmu, kadangi pasirodė per daug be jokio reikalo iszmėtytų parapijos pinigų.

Mūsų kunigas iki sziol net dar neprigulėjo prie parapijos, nebuvo parapijonu ir neicento nebuvo davęs ant bažnyčios. Vienok jau praėjusį metą kilo keistas klausimas, kad kunigas nebudamas parapijonu turi lygų balsą su visais pilnais parapijonais ir yra net kasierium parapijos, nebudamas jos sanariu. Ant pirmo pareikalavimo kunigas

sakėsi, kad esąs daug parapijų suorganizavojęs ir daug pinigų iszlikęs, bet nuo tų visų iszmokėtų pinigų negalėjo paliudijimo parodyti. Ant antro parapijos susirinkimo vėl viens vaikas pareikalavo nuo kunigo, kad užsimokėtų į parapiją, ką kunigas ir padarė, užsimokėjo. Dabar mūsų kunigas yra parapijonu, kaip ir visi žmonės. [Kas zin kitų parapijų kunigai ar yra parapijonais? Red.]. Ant sziotinio parapijos susirinkimo tapo iszrinkta naujas komitetas, kur sykiu tapė iszrinktas V. Ramanauckas už prižiuretoją tvarkos bažnyčioje.

Parapijonas.

Waterbury, Conn. Mūsų mieste nuo keletos sėnvaiczių subruzdė lietuviai. Prasidėjo pamokslai apie vienybę, mokslą, apie politiką, teipgi tautiszkos kalbos, pajudinanczios jausmą szirdies, apie meilę tėvynės, vienu žodžiu visokio turinio pamokinimai dėl naudos mūsų tautos [kodėl nepadavėte vardų tų kalbėtojų? Red.]. Isz tų prakalbų daugelis viengenczių pasinaudojo, suprato, jog tik suvienyтомis spēkomis galima nuveikti darbą, kuris abelnai atnesztų naudą mūsų tautai.

Pasekmė tų pamokslų buvo ta, jog daugelis mieganczių pabudo ir pradėjo ruosztis prie darbo; užmaņimus paduotus ant pamokslų pasiryzo sunaudoti praktizskai. Pralkalbos apie svarbumą ir galybę vienybės buvo teip geros, paveikslingos ir susijudinanczios, jog nepasiliko be įspaudžio. Tuojaus pradėjo vienytis keliolika vyrų, idant uždėti kooperatyvizską pardavinyzia visokių gėrymų. [Pukus vienybės darbas!? Red.]. Draugystė szv. Juozapo teipgi ruosziasi prie darbo, suprato kokią naudą gali atneszt prekystė suvienytų ypatų ir užmanė ant vardo draugystės uždė-

ti malkų ir anglių krautuvę. Trecia kooperacija žada uždėti krautuvę grabų, vienu žodžiu subruzdą iš visų pusių ir Dieve duok, kad visi tie užmanymai įsikunytų, atnesztu medegiszką ir dvasiszką naudą.

O kas linksmiausia ir naudingiausia dėl mūsų vaterburiečių, tai uždėjimas lietuviszkos mokslainės į kurią mūsų klebonas P. Šaurusaitis par kvietė už mokintoją p. J. Grinių, kuris yra pabaigęs Veiverių seminariją ir yra atsakantis mokintojas. Turiu čia priminti, jog mes lietuviai Amerikoje neturėjome tikrų paveikslingų mokslainių, kuriuose būtų mokinę tikri mokintojai, pagal naują mokymo būdą. Pirmutinė lietuviszka mokslainė, kuri yra vedama pagal naująsį būdą, tai Waterburyo, uždėta per kun. P. Šaurusaitį. Yra daug lietuviszkų mokslainių Amerikoje, bet jų negalima vadinti mokslainėmis, jos neturi atsakomų mokintojų. Reik ir tą žinoti, jog pradieninę mokslainę gali vesti su pasekme tik mokintojas, specialistas [Tokią mokslainę vedė p. Grinius Pittstone, bet nenusisekė. Red.]. Ant mokintojo reik paginėti [pabaigti] specialiszką mokslą. Mokintojas privalo žinoti pedagogiką, diktatiką ir būdą, tai yra žinoti koku būdu mokinti, kaip vesti mokslainę. Negana mokėt pacziam, bet reik mokėt ir kitus pamokinti. Iki vakacijai lietuviszkų vaikų lankė mokslainę 87, o po vakacijai bus daugiau.

Už įsteigimą lietuviszkos mokslainės asz labai džiaugiuosi ir szitą užmanymą pripažystu už naudingiausį ant tautiszkos dirvos už visus, kokius mes tik Waterburyje nuveikėme. Szitą naudą darbą užmanė atlikti kun. P. Šaurusaitis ir mokslainę užlaiko savo kasztais [mums rodosi kad parapijonų. Red.], vaikams perka knygas ir reikalingas

prietaisas dėl mokslainės.

Asz mislyju nereikia nė aiskinti suprantančiam lietuviui apie naudą tikrų lietuviszkų mokslainių. Mokslainės, ir tiktai geros, gali užlaikyti mustų augančiąją gentkartę nuo isztautėjimo. Tauta be savo mokslainių, ypatin-gai pradinių, greitai iszsitautinti gali ir pavirsti į anglus – lietuviszkus iszgamus, kokių ir dabar yra gana jau daug, kur tėvai su savo vaikais nesusikalba lietuviszškai.

Tokiems nereiks lietuviszkų bažnyčių, lietuviszkų laikraszečių nė knygu. Jie pas tos iszgamoms ir ant apmaudo, ant gėdos nesziuos tik lietuviszką pravardę arba ir tają perkreips, kokių turime labai daug jau ir sziantdien. Jeigu rupinamės apie lietuviszką, tai pirmiausiu rupescziu turi būti iszauginimas jaunuomenės tautiszkoje dvasėje ir įkvėpimas jai meilės tėvynės Lietuvos. *A. Czerkus.*

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“

Prie Spring Valley, Ill.

kuopos nauji prisiraszė:

852 M. Kairis	-60
853 J. Vizniauckas	-60
854 V. Bielckus	-60
855 Sel. Vengraitis	-60
856 Fr. Eismantas	-60
857 Fr. Blažis	-60
858 J. Navickas	-60
859 Dc. Mitchel	-60
860 Fr. Arlauckas	-60
861 J. Franeviezia	-60
862 V. Vienbiskutis	-10
863 S. Vienbiskutis	-10
864 Byruta Bendoriutė	-10
865 T. Gumauckas	-60

Prie Pittsburg'o Pa. kuopos nauji prisiraszė:

866 J. Erkmanas	-60
867 T. Budrius	-60
868 A. Gustainis	-60
869 St. Dominaitis	-60
870 J. Mockeliunas	-60
871 St. Povilaitis	-60
872 V. Gerdziunas	-60
873 J. Pazereckis	-60

Centr. sekret.

M. J. Damijonaitis.

„Tev. Myl. Draugystes“

metinis apskelbimas centraliszko sekretoriaus.

Kuopos num.	sąnarių turi	kuopa uždėta	kiek mokėję metinės.	
			1899	1900
1 Minersville, Pa.	38	1896	—	18
2 Union City, Conn.	37	1896	17	13
3 Plymouth, Pa.	32	1896	11	—
4 New York, N. Y.	31	1898	12	13
5 Philadelphia, Pa.	26	1897	—	4
6 Spring Valley, Ill.	34	1898	14	25
7 Elizabeth, N. J.	21	1898	15	1
8 Newark, N. J.	50	1898	20	36
9 Waterbury, Conn.	61	1898	28	18
10 Pittston, Pa.	46	1898	32	—
11 Lost Creek, Pa.	33	1898	21	10
12 So. Boston, Mass.	50	1899	31	19
13 Jersey City, N. J.	22	1899	20	14
14 Wilkes-Barre, Pa.	11	1899	9	4
15 Shenandoah, Pa.	14	1899	14	—
16 Gilberton, Pa.	43	1899	34	10
17 Scranton, Pa.	48	1899	39	25
18 Lawrance, Mass.	36	1899	26	10
19 Chicago, Ill.	14	1899	6	8
20 Mahanoy City, Pa.	11	1900	—	11
21 Westville, Ill.	58	1900	—	58
22 Delray, Mich.	10	1900	—	10
23 Cleveland, Ohio.	24	1900	3	24
24 Nashua, N. H.	19	1900	—	19
25 Pittsburg, Pa.	35	1900	—	35
26 Traverse City, Mich.	13	1900	1	13
Thorp, Wis. [pavieniai]	3	1896	1	1
Northampton, Mass.	2	1896	2	—
Wanamie, Pa.	2	1897	2	—
Broad Brook, Conn.	4	1897	2	—
Grand Rapids, Mich.	4	1899	4	—
Ladd, Ill.	6	1899	7	—
Foxcroft, Me.	2	1900	—	2
Įvairiose vietose yra	19	1896	10	5

Įeigos nuo 4 Lapkriczio 1899 m. pas A. Olszevskį centr. kasierių iki 30 Berželio 1900 m. yra:

Nuo senojo kasieriaus priėmė	\$183,31
Nuo kuopų „T. M. D.“	319,48
Už „Keistucio“ 100 egz. „Lietuvos“ red.	12,00
Už 100 egz. „Lenkai ir Liet.“	7,00
Už 50 „Keistucio“ ir 50 „Orl. Merg.“	11,25

„Vienybės“ red.

Sykiu \$533,04

Izmokėjimų buvo nuo 24 d. Spalių

1899 m., iki 30 Berželio 1900 m. Sykiu \$177,67

Kasoje lieka \$355,37

„Tėvynės Myl. Draug.“ centr. sekretorius

M. J. Damijonaitis.

Rusinai apie Lietuvius.

„Moloda Ukraina”, mėnesinis laikraštis Ukrainos jaunuomenės, isšeinantysis Lvovo pradžios šimtmečių, patalpinamas savo No. 6 [jaunio mėn. 1900 m.] straipsnį „Pro narodnij ruch Litovciv”, kur Lietuvos rasztą yra perguldęs Rusinas B. Temnickij.

Straipsnis yra dėl Lietuvos, kaip ir dėl svetimtauczių, labai akyvas; ten trumpai yra perstatytas bėgis Lietuvos tautos istorijos nuo 12-to šimtmečio pradedant iki 1890 m. Žinoma, trumpame straipsnyje negalima yra ydų įsiskoti, ir iš tiesų bėgis dalykų iki atsigavimui Lietuvos tautos yra gražiai ir teisingai perstatytas; taciaus gadyneje atsigavimmo autorius nevienur iszeina iš vėzių. O ta gadyne juk dėl Lietuvos sziadien yra akyviausia. Matyt, kad pats autorius nėra gerai su ja apsipazinęs.

Atsigavimą Lietuvos dvasės teisingai autorius priskaito Duonelaicziui; po jo jis pameina Ivinską, Daukantą, ir įpattingai giria vyskupą Valanczauską, kurio užrašai, spausdinti „Tėvynės Sarge”, neseniai, atima visus nuopelnus ant tautiškos dirvos nuo to, kurį mes pratę esame garbinti kaip Lietuvos didvyri¹⁾. Nuo 1883 m. išplaukia ant Lietuvos musziavietės už valnybę — D-ras Basanavicius, A. Vizteliauckas ir J. Szliupas. Taciaus autorius supainiojęs yra atsitikimus tos gadynės; matomai jis toli yra buvęs nuo minėtų ypatų ir darbų tame laikmetyje. Tarp kitų dalykų, jis vk. Baranauską daro „vyriausiu apie kunu” Szliupo, kuomet Szliupas nekados nėra patyręs tokios apie kunystės, jei bent gavęs yra pagrasinimą, kad D-ras Basanavicius, Nėrys ir Szliupas pasiliksi iszkeiktis

1) Apie tą dalyką yra paraszės akyvą rasztą kn. Dembskis.

— jeigu nesiliaus kritikavoje bažnyčios bei kunigų.

Įtekmė „Auszros” ant lietuviszkos visuomenės taip-gi nėra ganėtinai apsklembta, nors „Auszra” pajudinusį yra visus sluogsnius Lietuvos tautos. Ponai ir diduma kunigų ją keikė bažnyčiose ir degino kaimuose, tiktai vargszai ir apszviestunai ją taupojo ir glamonėjo. „Auszrai” pasidėkavoiant, ir vėliaus „L. Balsui” ėmė dygti laikraszčiai lyg grybai po lietui. Tuomet tai Lietuvos spēkos ėmė jau dalintis į du abazu — konservatyvų [ponų ir kunigų] ir progressistų [kaimiecių ir apszviestunų]. Kuomet vieni tvėrė „Szviesą”, vėliaus „Apžvalgą” antriejie įsteigė „Varpą”, o Amerikoje Szliupas pirm to jau ėmęs buvo leisti „Balsą”. Nuo to sykio keliai partijų persiskyrė galutinai. „Balso” vietą užėmė „Vienybė”, su „Lietuva”, o „Varpas” ir po sziadienai tebesikauja su „Tėvynės Sargu”. Net Rusinų „Moloda Ukraina” pripazįsta, kad „matoma yra isz istorijos iszsiplėtojimo Lietuvos, juog klėrikaliskas konzervativizmas negelbsti iszsiplėtojimui tautos, o tai daro progressyviszkoji linkmė”.

Tautietis.

Reikalingas lietuviszkas daktar.

Mūsų mieste lietuviai nepaliauja krutėję tautišzcai ir tikėjimiskai; yra dvi paszelpinės draugystės, skaitanczios po 150 sąnarių, kliubas ir parapija, bet kad neturime nei vieno vyro su augsztesniu mokslu, tai viskas rods eina lyg ne savo keliu. Draugystės turėdamos savo kostitucijas, užsilaiko tvarkoje, bet kliubas ir parapija neturėdami gero vado netvirtai žengia, nors pagal mūsų nuomone rodosi kad geriausia dirbam. Kliubas nesistengia laikytis politikos reikalų ir jo mieriu buvo gauti daleidima užlaiky-

ti alų, bet tas nepasisekė; o parapija nors karsztai darbuojasi ir skubina pradėti statyti bažnyčia, už ką pripuola ne maža aczių p. Lazauckui, p. Czapliskui, ir visiems sądarbininkams ir aukautojams, kurių darbą vienok ardo kun. Gričius visokioms progoms ir atkalbina žmones nuo aukų. Taigi vertėtu parapijai dabar iszdirbti įstatus, idant iszsvengti ant toliaus tokių skriaudikų kunigų, kaip kad sziandien turime Todėl mums dėl szių dalykų yr’ reikalingas su augsztesniu mokslu vyras ypacz daktaras, kuris užsilai kyme turėtu ne mažą paramą nuo vietinių draugyszių, bei lietuviszkų szejmyių, kurios su visokiais reikalais, kreipiasi dabar prie daktarų žydų, anglikų ir prancuzų. Jeigu atsirastu daktaras, norintis apsigyventi Boston’e (žinoma lietuvis) teiks is kreiptis prie draugyszių Szv. Kazimiero ir D. L. K. Vytauto po num. 318 W. Broadway, So. Boston Mass. *Lietuvmylis.*

Naujos knygos.

Kuomi žmonės gyvena? Maskoliskai paraszė grapas Leonas Tolstoj. Ant lietuviszko iszgulde Antanas A. Jocis. 1900 m. To paties autoriaus kasztais atspaudyta lietuviszkoje spaustuvėje Waterbury, Conn. Puslapių 56.

Szita apysakėlė yra paraszta garsaus maskoliskzo rasztininko L. Tolstojaus, kurio dvi apysakėlės „Kur meilė ten ir Dievas” bei „Kaukazo belaisvis” yra mums jau pažystamos. Apysakoje „Kuomi žmonės gyvena?” teisingai yra apraszta tamsių žmonių gyvenimas ir vargai bei menkas protiskas ir doriskas iszsilavinimas. Lietuviszkas vertimas neprastas, bet korekta yra kaip ir neatlikta.

Petras Žemaitis. Graži apysakėlė dėl Lietuvos vaike-

lių. Lietuviszcai iszgulde T. Astramskas, Minersville, Pa. 1898 m. Plymouth, Pa. 1900 m. Spauda ir kasztais „Susivienyimo L. A.”. Puslapių 69.

Szita apysakėlė yra paraszta mokintojo Leopoldo Szillerio lenkiszkoje kalboje, kurioje yra aprasztytas gyvenimas Petro Žemaiczio, kuris teturėdamas tik 10 metų liko naszlaiczių, kurio tėvas buvo varnycia Alksnėnų palivarke, netoli Senapilės, o motina mirusi jam dar kudikiu esant, kuris perleidęs daugelį visokių vargų ir atsitikimų savo gyvenime galiausiai pastojo daktaru ir tapė profesorium prie Jagelioniszko ligonbuczio Krokavoje. Kad Petras butu bent kur lietuviu pasirodęs, nėra minėta, nes laike jo gyvenimo, apie 1830 metus, lietuviszės klausimas buvo dar nežinomas ir Petras pakliuvęs tarp lenkų, už tokį ir save skaitė. Knygelė verta perskaityti dėl jos turinio, nes parodo, kad norint ką atsiekti, visados galima, nors su sunkybe.

Sugaukite vagi!

Juozas Mickus, atvažiavęs isz Mahanoy City, Pa. į Clevelandą, Ohio nuo 2 d. Balandžio apsigyveno pas mane iki 5 d. Liepos ir iszbėgo nežinia kur, pavogęs nuo Antano Alinsko \$10,00 pinigais ir auksinį žiedą už \$3,00. Man už burdą 5 sanvaiczių liko kaltas \$17,00. Mickus yra sausas ant gymio, plaukai gelsvai juodi, usus skuta, virszutinė lupa užsirietus, deszinė ausis į pusę atpjauta ir dėlto lengva jį pažinti. Jeigu kur jis atsibastytu, teiks is viengencziai man praneszti ant szito adreso:

Jonas Rudaitis

43 Race str.

Cleveland, Ohio.

Augis darbininku judėjimo Lietuvoje.

(Tąsa.)

Bet neveizdint ant teip placzių kliuczių ir lietuviszkoje kalboje prasidėjo atsirasti knygelės ir laikraszcziai, paskirti reikalams tų placzių minių Lietuvos darbininkų. Teip metuose 1895 susitvėrė kuopa lietuvių social-demokratų, kuri paskyre sau mieriu iszleidinėti knygeles politiszko ir socialiszko turinio lietuviszkoje kalboje. Szi kuopa parupino keletą knyguczių, tarp kurių paminėsime „Kas yra, o kas bus!“, kame iszparodyti tapo pamatai konstitucijos, ir „Krumplių Jonas“, kame ukininkas ir darbininkas, kaipo socialistai, kritikuoja szių dienų tvarką. Paskiaus szi kuopa susivienijo su Lietuvių social-demokratų partija, kaip tik szi atsirado.

Laike 1896 m. judėjimas tarp Lietuvos darbininkų dar labjaus pasididino. Turiniu szio judėjimo buvo tie patys reikalavimai, kurie buvo įstatyti ir pirmiaus: pamažinimas laiko triuso, padauginimas uzdarbio, pagerinimas paczių sąlygų triuso, geresnis apsiėjimas su darbininkais ir t.t. Szie reikalavimai rado atbalsį netik tarp amatų darbininkų, bet jau ir tarp daugelio kitų dirbtuvėse dirbanczių, kaip vyrų, teip ir moterių. Meistrų mokintiniai – gizeliai ir tie jau pradėjo vienytis ir reikalauti sau geresnio buvio ir sumažinimo laiko triuso iki 10 val. ant paros, kaip tai da karalienė Katarina buvo įsakius. Negana to, politiszkas susipratimas smagiai paszoko pirmyn. Laike tų metų darbininkų geguzinės, darbininkai daro organizuotą politiszką demonstraciją, kurioj ima dalyvumą szimtai darbininkų; isz tarpo darbininkų ten atsiranda kalbiai, kurie rimtai iszreiszkia savo politiszkus reikalavimus. Pasibaigus sziai szventei, susirinkusieji darbininkai uzdėjo Lietuvos Darbininkų partiją po priegloba veikianczių social-demokratų. Įstatai szios Darbininkų partijos beveik niekuomi nesiskiria nuo įstatų, kurių laikėsi pirmieji lietuviai soc.-demokratai nuo 1893 m. Vasaroj tų paczių 1896 m. pasirodo No. 1 „Lietuviszko Darbininko“ ir keletas knygelių lenkiszkoje kalboje. „Lietuv. Darbininkas“, o teip-gi ir programos soc.-demok. partijos tapo užrubežyje atspausti ir lietuviszškai. Darbininkų judėjimas randa atbalsį Vilniuje, Kaune ir nekuriuose miestuo-

se kaip tų, teip ir Suvalkų rėdybos, abelnai ten, kur gyvena ir triusia lietuviai darbininkai. Pabaigoje tų metų pradeda vis arsziau maiszytiesi policija į tarpą darbininkų gyvenimo — ji kieszasi į įvykusius straikus, daboja darbininkų susirinkimus ir t.t. Neturėdama buklių vietinių sznipukų, vyriausybė parsigabena tokius isz Varszavos ar Petrapyljo. Bet vadovai isz tarpo darbininkų, lavinimas kurių eina be paliovos tam tikruose susirinkimuose, pasirodo teip nuosekliais, teip iszmingingai veda savo reikalus, juog nė sznipukai, nė policija negali nieko dasekti. Tiek galima pasakyti apie judėjimą darbininkų tuose 1896 metuose. Sekantieji metai (1897) atsizymi da didesniu judėjimu darbininkų. Laike tų metų įvyko keletas didesnių straikų, kurie tęsėsi po kelias sąvaites ir net mėnesius. Nekurie isz pabirkantų, matydami sątaiką tarp darbininkų, be jokios kovos sutinka iszpildyti reikalavimus darbininkų. Iszlengvo padėjimas darbininkų pradeda eiti geryn. Ženkliu apsireiszkimu tų metų judėjimo lieka stiprus susirėmimas darbininkų su vyriausybe laike geguzinės ir paskui atsiradimas paczioje Lietuvoje visokių atsiszaukimų ir net vietinių laikraszczzių, kurie apsvartė karsztus ir svarbius vietinius reikalus. Kas link szių atsiszaukimų ir laikraszczzių, tai jie buvo iszleidinėjami lenkiszkoje kalboje, nors tai buvo darbas „Lietuviszkos social-demokratiszkos partijos“. Kaip jau sakėme, sulenkėjasis Lietuvos proletarijatas buvo labjaus susipratęs, labjaus pribrendęs priėmimui platesnės agitacijos, ir todėl nėra nieko keisto, jeigu Lietuv. soc.-dem. partija kreipėsi pirmiausia prie szio proletarijato. Toksai kreipimas duodasi iszteisinti da ir tuomi, juog siekiu partijos buvo aprupinti reikalus visų Lietuvos darbininkų, iszskyrus isz dalies tik vienus žydus, kurie turėjo savo savistovias organizicijas. Prisiturdama szio plataus siekio, szi partija turėjo naudotiesi daugiausia lenkiszka kalba, kurioj buvo garsinami jos atsiszaukimai ir laikraszcziai. Kas link szių paskutinių, tai jie buvo iszleidinėjami (isz viso trys numeriai „Lietuviszko Darbininko“) ir lietuviszkoje kalboje ir tik paskiaus jau pasirodė trys numeriai „Aidó Lietuvos darbininkų gyvenimo“ vien tik lietuviszkoje. Bet neuzbėgdami pirmyn, prisiziuėsime ar-

cziau judėjimui laike 1897–8 m., kuomet judėjimas darbininkų įgauna jau platų garsą ir, dėkui ypatingoms formoms apsireiszkimo, reikalauna artymesnio perkratinėjimo.

IV.

Didžiausiam sukretimui Lietuvos darbininkų 1897 metuose suteikė progą įvykusieji pabaigoje praėjusių metų straikai Petrapylje. Pasikėlimas ten darbininkų priesz savo prispaudėjus ir valdžią rado tarp Vilniaus darbininkų didį prijautimą. Teip, sausio mėnesyje liko iszleistas atsiszaukimas nuo vardo „Lietuviszkos social-demokratiszkos partijos“ į visus Lietuvos darbininkus, kame buvo garsinama apie bėgį tų straikų. Toliaus, szi partija parupino keletą atsiszaukimų į gelžkelių darbininkus, ragindama ir juos stoti į kovą. Po įtekme szių atsiszaukimų vietiniai gelžkelių darbininkai pradeda kovą su valdzios administracija dirbtuvių, reikalaudami 8 valandų darbo subatdienomis.

Laike szios kovos vyriausybė darė daugybę kratų ir suaresztavojo nekurios darbininkus. Tai buvo pirma auka despotiszkaiai vyriausybei. Paskiaus aresztai įėjo jau į vagą, ir Lietuvos kalėjimuose jau niekadės nebestokuoja prasikaltusių darbininkų: vyriausybė įgavo drąsą ir kaip kada gaudo darbininkus, jei nemielus, beveik ant paczios gatvės. Policija jau nebesnaudžia, bet visur uosto ir kiesz savo nosį. Labjausiai ji liko suerzinta nuzudimu 7 d. berzelio mėn. pirmo agento provokatoriaus Rafalkos, kuris turėjo po savo prieziura visą eilę sznipukų.

Artinantės geguzinei tų metų, policija rodė savo didį veiklumą. 1 d. geguzės Vilnius, o isz dalies ir Kaunas iszrodė kaip prieszų apsiaubtas. Po miestą ir priemiesczius jodinėja sargyba; ant gatvių regijama buvo visa policija ir visi sznipukai. Isz vakaro jau buvo paliepta vartininkams buti laike nakties prie vartų ir „jeigu tik kur butu užmatytos minios su raudonais velukais, tai jie turėjo pulti ant jos ir muszti, kuomi tik pasisėks“. Kadan-gi nuo ryto tapo užtėmyti prilipinti atsiszaukimai nuo vardo Lietuv. soc.-demokr. partijos, tai policija siuto isz piktumo. Iki policijantai o kaip kur ir pabirkantai ir meistrai spėjo nudraskyti ir nukrapsztyti tuos (Toliaus bus.)

LATVIU TAUTA,

KITAKART IR ŠIADIEN.

P A R A S Ē

JONAS SLIUPAS, M. D.

(Tāsa)

(1877), „Psychologische Briefe” (1882), „Ueber akademisches Leben und Studium”, „Ernste Spiele” ir t.t. Jis mirē Hallejē 11 d. jaunio 1892 m.

37. Wissendorff.

Wissendorff yra pirmas Latvys, kurs rašinėjo prancuziškoje kalboje; Paryžiaus folkloristų draugystė „Societe des Traditions populaires” išrinko jį savo amžinu draugu. Toji draugystė išleidžia kas mėnesis „Revue des Traditions populaires”, kur Wissendorff yra sądarbininku ir kur jo mytologiški raštai yra iš didelės dalies spausdinti, kuomet kitokios įtalpos raštai tilpę yra į „Revue Française”. Wissendorff sądarbiavo taip-gi „Heimath'ai”, kur jo korespondencijos iš Paryžiaus pažymėtos yra vardu „Henri Sylva”. „Balsse” ir „Baltijas Wehstnesyje” jo raštai spausdinti tapę po vardu „Sinzeems”.

XXII.

Išsiplėtojimas mokslainiu tarpe Latviu. (Rašo K. Graudiņš).

Jau zokonas savo laike išdavė įstatymą, kad žiamionys dėl mokslainių užturėjimo turi mokėti „mokslainių piningus”, bet tie „mokslainėms piningai” jokiū būdu neėjo ant naudos kokių nors mokslainių, bet plaukė į kasą pačių įstatymdavėjų dėl jų pačių reikalų. Jeigu Latviams kiek teko mokslainių paragauti, tai tas įvyko tokiū būdu, kad latviškųjų vyresninkų sunus tapė siunčiami į Vokietijos ar Italijos mokslaines, idant ten išsimokintu buti zokono dvasiškais bernais dėl Latvių prispaudimo. Apie kokias nors mokslaines viduramžiuose nėko nebuvo nei girdėti nei menama. Svedų karalius Karolis XI jau išdavė įstatymą, kad Vidziamyje ant kožnų 500 dušių turi buti įtaisyta viena mokslainė, bet ir tasai įstatymas pasiliko tiktai ant popėros. Nežiurint į tą visą, dvasiškoji literatura 16, 17, ir 18 šimtmečiuose stipriai išsiplatino, ir drauge su tuomi taip-gi mokslas skaitymo. Jau 18-tame šimtmetyje didelė dalis Latvių tautos mokėjo skaityti, ir 1835 m. Kurše tarpe paaugėjusių žiamionių tiktai 5-10% neturėjo to mokslo.

Pirmaisiais Vidziamyje bei Kurše tautos mokytojais, lyginai kaip tulose kitose žiamėse Europos, buvo koliekos arba senatvės dėlei sunkaus darbo neįgalinti žmonės. Tankiai tokie žmonės ėjo nuo kiemo į kiemą vakarais ar subatomis, vaikus rinkdami į kruvą ir mokydami juos giedoti tulas dvasiškas giesmes, skaityti šventus raštus ir įkaldami jiems tulus katekizmo gabalus į galvas. Su laiku atsirado tokių mokytojų didelis skaitlius, buvo beveik kožname kieme ar senuolis ar senė, kurie mokino vaikus. Sitoji metoda nezuvo, net įvesdinant 1875 m. įstatymus apie mokslaines, įpatingai kad tie įstatymai nuteikė, juog nebus į mokslainę priimti tokie vaikai,

kurie nemoka skaityti, nemoka tulų katekizmo gabalų, ir vien-kart-vienas. Luteriškiejie kuningai važinėjo žiemos mete kiemas nuo kiemo, ragino senesnius, kad mokytu vaikus, perklausinėjo vaikus ir čaklesnius apdovanojo. Dabar daugelis kuningų vėl ėmėsi tokiū pačiu būdu darbuotiesi.

1875 m. likosi Baltijos rėdybose, tiktai dėl laukininkų, išduoti visatini mokslainių įstatymai, kurie kožnam pagastui pavelyja įsteigti pagasto mokslainę ir priverčia tėvus, kad savo vaikus siųstu į mokslainę bėgyje trijų žiemų, maž-daug nuo vidurio spalijų mėnesio sulyg Jurginių. Mokslui kalba tapė paskirta latviška. Ukininkų vaikai tas mokslaines lankė taip-gi vasaros mete, kur tad mokė taip-gi vokišką kalbą, idant galėtu eiti į augštesnes mokslaines. Kurše buvo 1880 m. tokių pagasto mokslainių 364 su 25,354 mokytinių (15,227 vaikysčių, 10,127 mergiočių). Vidziamyje aplinkybės buvo tokios pačios, tiktai su tuomi skirtumu, kad Vidziamyje apart pagasto mokslainių buvo taip-gi parapijos (draudsės) mokslainės — mokslainės su augštesne programa, negu pagasto mokslainės; — ir mokslą šitose draudzės mokslainėse suteikia per ištisą metą (atskyrus, žinoma, mokslainių dyklaikį).

Bet jau prieš visatinių mokslainėms įstatymų išdavimą (1875 m.), anksčiaus išduotiejie žiamionims įstatymai nuteikė Kurše mokslaines įtaisyti ant 1000 dušių ir Vidziamyje ant 500 dušių po vieną, bet kada-gi šitie įsakymai nebuvo jokiū būdu stingri ir mokslainių lankymas nebuvo priverstinas, tad mokslainės buvo tiktai įmanytinai steigiamos ir įmanytinai lankomos. Ir pasidėkavojant įmanytinam stropumui 1862 m. Kurše jau buvo 243 pagasto mokslainės su 247 mokytojais. Tas mokslaines lankė 7725 vaikysčiai ir 4386 mergysčios. Vasaromis mokytinių buvo 902 vaikai ir 226 mergiotės. Skirtumas tarp tų mokslainių ir vėlesniųjų yra taip-gi tas, kad vėliaus visi mokytojai turėjo buti mokinėsi seminarijoje, o prieš 1875 m. toks reikalavimas buvo labai silpnai pervestas, nės seminarijų tuomsyk truko. Pagasto mokslaines ir draudzės mokslaines nžlaikė tad vien pagastai, o mokslainių užziurėjimas pagal 1875 m. išduotus įstatymus atiteko muižininkams, kuningams ir pagastams — po vidaus reikalų ministerijos. 1889 m. visas Baltijos mokslaines pavedė žmonių apšvietimo ministerijos rankosna ir anose įvesdino maskolišką kalbą už mokymosi kalbą ir tiktai Latvių kalbą bei tikėjimo mokslą dabar suteikia latviškoje kalboje. Visatinais žmonių mokslainėse dabar mažai užsiima su kitais dalykais, mokytiniais kala tiktai maskolišką kalbą, bet trumpo laiko ir tulų kitų aplinkybių dėlei neišmokina nėko. 1894 m. Kurše kaimuose buvo 409 mokslainės (tam tarpe taip-gi 349 pagastų mokslainės) su iš viso 27,606 mokytiniais (tame tarpe 24,850 pagastų mokslainėse, beje 14,002 vaikai ir 10,848 mergiotės). Vidziamio latviškoje dalyje (Rygos, Zehsių, Valmieros ir Valkų aprink.) 1894 m. buvo 636 mokslainės kaimuose ir miestuose ir be to dar keletas privatiškų mokslainių. Iš visų nuo 7-16 metų senumo tenbuvijų Vidziamyje 1894 m. lankė mokslaines 81.9%, kaimuose 57.8%, be to 27% ragavo augščiaus paminėto naminio mokymosi.

Apart pagasto mokslainių, stačiatikių konsistorija užlaiko Rygos žmonėms mokslainių direktijos apskrityje (prie kurio priklauso taip-gi Kuršas) 115 mokslainių miestuose ir 120 kaimuose. Kurše 1894 m. buvo miestuose 178 žmonėms moksl.

lainių (čion ir privatiškasis priskaitant) ir miesteliuose 47 žmonėms mokslinės (taip-gi privatiškasis priskaitant).

Vidutinio skyriaus mokslinės (gymnazijas bei realines mokslines) dabar lanko aplink 3000 Latvių, o gal ir daugiau.

Latvių studentai dabar dalinasi šitaip: Rygos polytechnikoje yra į 80-90 Latvių (ten randasi 1880 m. įsteigta Latvių studentų korporacija „Selonia“, prie kurios dabar priklauso aplink 60 sąnarių). Tėrbatoje, kurią dabar Jurjevu vadina, bus kokios 60-70 Latvių studentų universitete (ten randasi 1881 m. įkurta Latvių studentų korporacija „Lettonia“); be to Tėrbatos veterinariniame institute yra taip-gi kokios pora dešimčių Latvių studentų. Peterburge universitete, tuluose specialiai techniškuose instituteuose ir mokslų akademijoje yra taip-gi kokios 80 Latvių studentų. Toliaus, kokios 50 studentų bus Moskvos augštose mokslinėse ir nedaugelis Varšavoje, Naujoje Aleksandrijoje (Lenkijoje — laukininkystės institutas), Charkove, Kyjevae, Jeroslave ir Niežine (institutas), lyginai kaip tuli užrubežyje. Dabar tapė apgarsintas įsakymas, kad vidutinių mokslinių abiturientai gali lankyti tik tai to apskričio universitetus, kuriame jie baigę yra vidutinės mokslinės, kodėl toliaus šits skaitlius stipriai pasvirs kitaip.

Visatinai apie Latvių apsišvietimą galima pasakyti, kad kaimuose nėra nei vieno žmogaus iš jaunesnės paaugos, kurs nemokėtu skaityti ir rašyti, o skaityti moka itin visi. Miestuose apie žmonių mokslinės mažiaus tesirupinama.

Inflantuose (Dunaburgo, Ludsės ir Rėzeknės aprink.), anot per M. Silinį suvoktųjų žinių, 1894 m. buvo kaimuose 57 mokslinės, beje Dunaburgo aprinkyje 19, Rėzeknės 17 ir Ludsės 21. Iš šitų mokslinių buvo: Stačiatikių ir katalikų pagasto mokslinės 2 (Dunaburgo apr.), Kuršo ir Vidžiamio Latvių išėivių mokslinės 4, stačiatikių cerkvių mokslinių 9 ir stačiatikių pagalbos mokslinės 10, ir galiaus 32 katalikų pagasto mokslinės (13 Dunaburgo, 13 Rėzeknės ir 6 Ludsės apr.). Inflantai, kaip žinome, yra apgyventi beveik tik tai per katalikus Latvius. —

XXIII.

Latvių šiađykštis skaitlius.

Visatinas Latvių skaitlius yra toks: Kurše yra aplink 610,000, Vidžiamyje kokie 650,000, Inflantuose kokie 400,000. kitur Vitebsko rėdyboje kokis 100,000, Kauno rėdyboje kokie 150,000, ar gal ir daugiau, — iš kruvos — 1,910,000. Be to dar yra Pleskavos rėdyboje kokie 50-60,000, Novgorodo rėdyboje kokie 10,000, Smolensko rėdyboje kokie 5-10,000, Mogylevo rėdyboje kokie 5-10,000, Ufos rėdyboje kokie 5000, Orenburgo rėdyboje kokis 1000, Minsko rėdyboje kokis 1000, Peterburge kokie 5000, Peterburgo rėdyboje kokie 2000, Moskoje kokie 2000, Odesoje kokie 2000, Kyjeve koks 1000, ir daugelyje kitų vietų gyvena aplink 5000 ar daugiau. Apart to, Brazilijoje gyvena kokie 2-3000, Suvienytose Valstijose Amerikos 3-5000, Vokietijoje kokis 1000. Tokiu budu iš visų viso bus Latvių į 2,050,000.

Palei tikybą imant, Latvių yra į 400,000 katalikų, stačiatikių į — 50,000, baptistų aplink 5000, pasekėjų kitų sektų į — 1000; kiti-gi visi yra Luteriško tikėjimo.

XXIV.

Latvių Laikraščiai.¹⁾

Latviska gada—gramata, išleista Steffenhageno, iš dalies rėdyta per M. Stobbę, išėjo 1797 ir 1798 m.

Latweeschu Awises 1822 m. ėmė leisti Lesnėnės kuningas Watsons; po jo tą laikraštį leidė Jelgavos Onos bažnyčios kuningai: Koehler (1826-31), Richter (1831-35), Pantėnius (1835-49), potam R. Sulz, potam Sakranovičius (kuningas Auzėje), Weidė (kun. Grobinėje), Neanderis (cand. theol.), I. Weissman (cand. theol.).

Widsemes Latweeschu Awises, nuo 1824 m. išėjo Limbašiuose; čion tampa spausdinti sudo paliepiimai, nusprendimai ir apgarsinimai.

Magazin der lettisch-literarischen Gesellschaft išeina nuo 1828 m.; čion randasi tuli tyrinėjimai Latvių kalbos ir keletas raštų rankių.

Latweeschu ļauschu draugs tapė 1832-46 m. išleistas per Rygos Jono bažnyčios kuningą Treu.

Siņņas par notikkumeem eekšch Deewa walstibas leidė 1833 ir 1834 m. Straupės draudzės (parapijos) kuningas Sokolovskis.

Deewa wahrdamih ūotajeem [pamokslai, prilyginimai, straipsniai, giesmės ir žinios] tapė 1836-38 m. atskirai per Treu išduotas, o nuo 1839-46 m. kaip priedas prie Latweeschu ļauschu draugo.

Siņņas un stahsti par Deewa walstibas leetahm, nuo 1847-57 m. tapė per kn. Ulmann'ą išduotas šešiuose rankiuose, iš viso 45 tomiai.

Mahjas Weesis nuo 1855 m. su „paties mylitingojo caro velyjimu!“ įsteigtas ir per Platę bei Leitena išleidžiamas buvo; potam rėdomas per Laubę; tad rėdytojais buvo Kasimirs, tad vėl P. Sahlts. Iš pradžių tas laikraštis ėmė svarbią vietą Latvių apsišvietime, bet senyn eidamas prapuldė tą šlovę.

Pašauļe un daba leidė K. Beesbardis drauge su K. Stalbergiu.

Peterburgas Awises ėjo 1862-64 m., rėdė K. Barons ir Juras Allunans; buvo tai naudingas ir patrijotiškas Latvių laikraštis, bet neprieteliams Latvių tautos skundžiant, valdzia 1864 m. uždraudė jį toliaus išdavinėti.

Draugs un Beedris — kn. Braunšveigis leidė nuo 1868 m. iki 17 d. balandžio 1869 m.

Baltijas Wehstnešis išeina nuo 1869 m. po redakcija B. Dihriko; nuo 1880 m. išeina 6 syk per sąvaitę. Dihrikiui pasimirus, jį rėdo Klahws Puriņš. Laikraštis ėma guodojamą vietą tarp Latvių.

Wahrpa ir Darbs, laikraščiai pašvėsti žiamkuopybai, leidžiami buvo per R. Thomsoną. Prie šitų laikraščių 1874 m. triusė Andrius Pumpurs.

1) Latviai jau seniai nori priimti lotyniškas, apvalias raides, bet kaip tik apie tai užsimena, tuojau „Rizskij Viestnik“ ir kiti sargai sumaskolinimo pasiulo jiems maskoliškas raides, nuo kurių Latviai taip pat kratoši, kaip ir Lietuviai, ir vėl pasilieka prie lauzytinių, tik retkarčiais spausdinami lotyniškomis raidėmis apgarsinimus laikraščiuose, arba atskiras kningas.

(Toliaus bus.)

Isz visur.

Vokietijoi susimuszė papras-
ti žmonės su kareiviais, kur
vieną žemesnį apiciera ir 3 ka-
reivius nudurė. 9 tujų durikų
tapė suaresztavoti.

Didele Exkursija!

Brooklyno ir New Yorko
lietuviszka parapija dieną 15
Liepos daro pasivažinėjimą
(excursion) ant marių. Jau
turi nusamdytą puikų laivą,
ant kurio gali tilpti 2,500 žmo-
nių. Prie skambėjimo puikios
lietuviszkos muzikos galės
szokti ant sykiu 200 porų.
Bus tai neiszpasakytai gražus
ir linksmas pasivažinėjimas,
todėl visus lietuvius, idant
teiktusi kuoskaitlingiausiai su-
sirinkti, nuoszirdžiai užkvie-
czia *Komitetas.*

Žemlapis Lietuvos ir Latvijos

lietuviszgoje kalboje, atspaus-
tas lotiniszkomis literomis Peterburge,
gaunamas pas

Inžinierin A. Maciejewski

Nevskis p. n. 111 b. 73.

PETERSBURG RUSSIA.

Prekė 1 rubl. už exempl. su prisiun-
timu; imant 10 exempl. 20% rabato.

LIETUVISZKAS KRIAUCZIUS Kaz. Miliszauskas

236 E. Market str. Wilkes-Barre, Pa.
Siuva puikiausiai visokių siutus pa-
gal naujausią madą, duoda druta ir
gerą materiją ir už pigę prekę.

Teipogi senus ant naujų perdirba.
Visi pas savo Tautietį.

Neskaityk!

Hallo! kur eini?

— Einu pas Jankauską iszsigert,
nės jis užlaiko gardžiausią Alų, Vy-
ną ir Degtinę visam Waterburyje.

— Na, kad teip, tai eisiu ir asz,
nės asz to pirmiaus nežinojau.

— Tokius gėrymus, kokius jis už-
laiko, geria Lietuviai, ponai, kara-
liai, kunigai, ubagai ir szejp „dzel-
tamonai“.

— Pas jį Cigarų laivas atplaukia
kas mėnesis net isz Kubos.

Nepamirszkite adresu.

J. A. Jankauskas

768 Bank str. Waterbury, Conn.

HURRAH Piknikas!

Draug. D. L. K. Vytauto ir
Kazimiero isz Plymouth, Pa.
ant HANOVER PARK
Utarninke 24 tą dieną. Liepos
(July) 1900 m. Piknikas pra-
sidės nuo pat ryto ir trauksis
iki vėlybam vakarui.

Ant pikniko užkviecziam
visus brolius ir sesutes, ne tik
vietinius bet ir isz visos apie-
linkės. Ant pikniko bus viso-
kių puikių pasilinksminimų.
Muzika puiki, pabaigus kon-
servatorijos mokslą. Tikietas
dėl szokio ant platformės geras
ant visos dienos už 25 cts.

Atskiriam darže teipgi bus
visokių zobovų inėjimas 5c.
Komitetas.

„Varpas“

ir

„Ukininkas“

Iszleidžiami Lietuvos apszvies-
tunų kas mėnesis, ant metų
kasztuoja po \$1,00. Užsiraszant
tuodu laikraszcziu, pinigus
reikia siųsti ant szito adresu:

Herrn D. Saunius
in Rokaiten
per Neukirch, Ostpr.

Už \$500 in Europą

dėl visų prie lengvo darbo ant Ham-
burg ir Bremen linijų ir pasażierinių
laivų, atsiszaukit pas

HENRY J. JACOBS
38 Canal str. NEW YORK

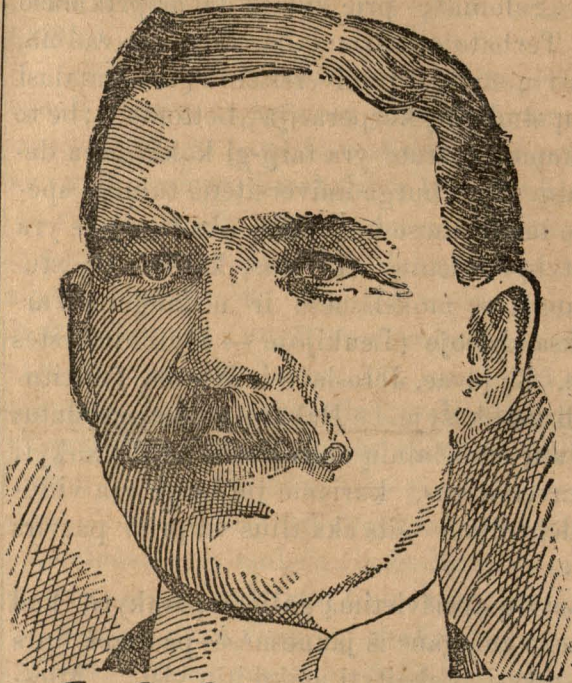
ONLY \$5.00

SEND US \$5.00 as a guar-
antee of good faith and we
will send you any fire proof safe
by freight, C. O. D., subject to
examination. You can examine
it at your freight depot and if you
find it the equal of any fire
proof combination lock iron
and steel safe made and about
one-third the price charged by
others for the same size and grade,
pay your freight agent our
special factory price and
freight charges, less the \$5.00
sent with order; otherwise return it at our expense
and we will return your \$5.00. 100-lb. combination
lock safes for the home, \$6.95; 300-lb. office and store safes,
\$11.95; 500 lbs., \$17.95; 700 lbs., \$21.95; 1000 lbs.,
\$28.50; 1250 lbs., \$32.50; very large double outside and double
inside door safes for large business, factory, jewelry or bank,
50 inches high, 2400 lbs., \$68.75; 68 inches high, 3000 lbs.,
\$89.75. Freight averages 25 cents per 100 lbs. for 500 miles;
for 1000 miles, 40 cents. WRITE FOR FREE SAFE
CATALOGUE and special liberal C. O. D. offer, to
SEARS, ROEBUCK & CO. Chicago.

Vien del vyru.

Dovanai pakeli naujo iszradimo gyduolių prisiusime
pacztu tik koris priduos savo adresą.

Kuris sugražins sveikata trumpam laike.

A. E. Robinson, M.D.C.M.

tuojaus pertikrins kaip lengvai gali iszsigydyti savo silpnumus, jeigu vortosi tam tikslui atsakan-
czes gyduoles. Insitutas neaprubeziuoje, bet kuris tik raszys, aplaikys dovanai pakelį užpezdyta
kad nebutų kokio apszikimo prieszai apgavystę. Raazik tuojaus.

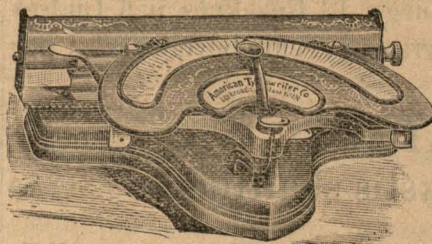
Dovanai prabos pakelis pasek-
mingiausių gydų olių bus prisius-
tas kožnam per pacztą, kuris pa-
raszys į State Medical Institute.
Tos gyduoles daugybei vyrų su-
grazino sveikata, kurie per dau-
gelį metų kentėjo proto ir kuno
ligas paeinanczias nuo jaunystės,
už tad Insitutas prizada kožnam
kuris atsiszauks, prisiust pakelį
dovanai.

Kožnas kuris jauczia ant ly-
tisz o silpnumo paeinanczio nuo
jaunystės, kuris silpnina spēkas
ir atmintį, sukelia dieglius strė-
nose arba nevaldymo lytiszkių
dalių gali sugrįžt į sveikata gy-
dydamasis namie.

Tos gyduoles turi neapsakomą
pasekme nes jos atsiekia suisz-
kadytas vietas dadnodamas dru-
tybę kur labiausia reikalinga.
Iszgydo kožną ligą iszvarinėje
vieokius nesmagumus isisenėju-
sius nuo kelių metų per nenatu-
raliszką pasielgimą iszgydo kiek
vienam atsitikime. Dasižinok
State Medical Institute, 520 Elek-
tron Building Ft. Waine, Ind., o
aptarėsi trumpam laike pakelį
gyduolių dovanai. Insitutas
nori pagelbėti daugybei tokių vy-
rų, kurie negali apleist savo na-
mus ir nusiduotį gydynczies,
tai dovanai prisiustas pakel-
tuojaus pertikrins kaip lengvai gali iszsigydyti savo silpnumus, jeigu vortosi tam tikslui atsakan-
czes gyduoles. Insitutas neaprubeziuoje, bet kuris tik raszys, aplaikys dovanai pakelį užpezdyta
kad nebutų kokio apszikimo prieszai apgavystę. Raazik tuojaus.

AMERICAN \$10. TYPEWRITER.

Szita maszina del drukavojimo laiszku.

Apie jos gerumą tai ji pati kalba,
jas kad ją vartoja tas ir kitam pa-
sako kad verta pagyrimo, ir kožnam
užsimoka turėti tokia maszina už
tuos pinigus, kuri parsiduoda ant
dvejų prekių.

No 1. American Typewriter dai-
liam metalo bokse \$10 00

No 2. American Typewriter
prastam bokse 8.00

No 3. PRACTICAL, yra kitokios formos 4.75

Prie kožnos maszinos duodu dovanų, vieną tuziną popieros su Vytauto
paveikslu ir vieną tuziną geros linen popieros, jei nori prisiusk \$2 ant už-
tikrinimo, o iszsisiusi maszina per expressą C. O. D. už kokią prekę norėsi.

Wm. J. PETKON,

305 N. Main str.

BROCKTON, MASS.

TAMAS PAUKSZTIS

Parduoda Laivakortes

ant visokių kelių (linijų) jurėmis kuomi pigiausiai ir ant
druziausių bei greicziausių laivų. Pinigus persiunczia į vi-
sas dalis svieto. Kad pinigai neprapultų ir greitai nueitų į
tėvynę, tai siuskite per TAMAS PAUKSZTI

123 N. Main str. PITTSTON, PA.

Teipogi T. Pauksztis užlaiko didelį sztorą visokių valgo-
mų daigtų, dideliu pasirinkime czeverykų, marszkinių ir tt.

M. ROSENBAUM

Geriausė dėl Lietuvių Agentura ant visos

Philadelphios.

Pardūdam LAIVAKORTES ir TIKIETUS GELŽKELIŲ į visas dalis svieto, ir ant visokių linijų. Turim susinesizimus kiekvienoj' dalyje svieto ir siuncziam pinigūs greitai ir pigai.

Susisznekam visokiose kalbose. Pinigūs priimam ban kon ir izsmainom. Visame dūdam prieteliszką rodą.

Mūsų Offisas 609 South Third str., PHILADELPHIA, PA.

OUR \$1.50 ANTI FAT BELT

For \$1.50 we furnish the celebrated BROWN'S ABDOMINAL BELT for the cure of CORPULENCY.

Corpulent people who wear the Brown's Abdominal Belt run no risk of Navel Rupture or Umbilical Hernia; you get a comfort and ease of action you will appreciate. No corpulent person can afford to be without this belt. Cut this Ad. out and send to us with \$1.50 and 10 cents extra for postage, state height, weight, age and number inches around the body, largest part, and we will send the belt to you by mail postpaid, with the understanding that if it is not perfectly satisfactory and equal to belts that retail at \$3.00 and upwards you can return it at our expense. Write for free Belt and Truss Catalogue.

SEARS, ROEBUCK & CO., CHICAGO

ZINGEIDU IR AKIVA DĒL SVIETO.

Tikrai pirmutinė vienatinė gydykla ant uželdinimo plaukų ant praplikusių galvų, slinkimą plaukų į trumpą laiką sudrutina yra duota užtikrinimas (gvarancije). Kožuas užsiganėdina, kur jau tukstancziam ypatų profes r. Brundza suteikė puikius szvelnius ir tankius plaukus, ką tai laimingi per laikraszezius ir laiszkus izsreizskė szirdingai padėkavones. Vieta ofisu yra 145 GRAND ST. ir 996 BROADWAY, Brooklyn. Norinti gautie visą rodą su informacije per laiszkus adresavokit sziteip:

J. M. BRUNDA CO
Box 2361, NEW YORK, N.Y.

VISOKIU RELIGISZKŲ DAIKTŲ

Kaip tai: Ražanczių, Szkaplierių lietaviszkių, visokių brostvių maldų knygių lietaviszkių ir lenkiszkių, teipgi ir visokių istoriszkių knygių lietaviszkių ir lenkiszkių; abrozių visų szventojių ir tauiszkių ir t. t. Gaunama pas:

J. Burman & Stepanoviczių
231 S. Roebling Str. BROOKLYN, N. Y.
(prie lietaviszkos bažnyczios.)

50 YEARS' EXPERIENCE

PATENTS

TRADE MARKS, DESIGNS, COPYRIGHTS & C.

Anyone sending a sketch and description may quickly ascertain our opinion free whether an invention is probably patentable. Communications strictly confidential. Handbook on Patents sent free. Oldest agency for securing patents.

Patents taken through Munn & Co. receive special notice, without charge, in the

Scientific American.
A handsomely illustrated weekly. Largest circulation of any scientific journal. Terms, \$3 a year; four months, \$1. Sold by all newsdealers.
MUNN & Co. 361 Broadway, New York
Branch Office, 625 F St., Washington, D. C.

HOTELIS arba geriausia

užeiga dėl darbininkų ar sziaip žmonių. Kurie norite szj bei tą dazižnoti ir szalto aluczio Taurė izszigerti vyno ir visokių arielkių, ar cigarelį skanų užirukyti, ateikite pas:

Antaną Kalinaucką
18 N. Hancock st. WILKES-BARRE

ELASTIC GOODS AT HALF PRICE.

If you want us to make to your MEASURE and ORDER ELASTIC GOODS for the RELIEF AND CURE OF VARICOSE VEINS, WEAK, SWOLLEN OR ULCERATED LIMBS, CORPULENCY, ABDOMINAL WEAKNESS OR TUMOR, state your height, weight and age, state number of inches around body or limb at each letter shown in cut and send to us with our SPECIAL PRICE. We will make the goods to order from the very finest fresh rubber elastic material, guarantee a perfect fit and if you do not find it perfectly satisfactory and equal to goods others get double the price for, return at our expense and we will refund your money.

OUR SPECIAL PRICE for all fine silk elastic thigh stockings, A to I, \$7.50; thigh leggings, C to I, \$6.00; thigh piece, G to I, \$2.50; knee stockings, A to G, \$5.00; knee leggings, E to G, \$4.00; knee cap, E to G, \$2.00; garter stockings, A to E, \$3.00; garter leggings, C to E, \$2.00; anklet, A to C, \$2.00; abdominal belt, K to M, \$10.00. COTTON ELASTIC GOODS, ONE-THIRD LESS. Special Covered Elastic Abdominal Supporter, made of soft lisle thread, interwoven with protected rubber thread, 8 inches wide, \$2.00; 10 inches, \$2.25; 12 inches, \$2.50. Write for Surgery Catalogue. SEARS, ROEBUCK & CO., (Inc.), CHICAGO, ILL.

NAUJIENOS,

kurios daugelį pradziugius ir palinksmims.

Kaip mums gera žinoma, žmonija — iz psychi-zko, intelektualiszko ir net ekonomiszko atžvilgio — dalina i 2 kliafas: viena yra sveikata, druti, puiki visados linksmi, pasidėkavojant tam visur turi geras pase mes ir pasiveduma visokioje vertelgvstėje; antroji yra ligueta, silpna, nuliudns, siunykas, melancholiszka, nedrasi ir tankiai visizskai negibi prie darbo ir netinkanti szeimyniszkae gyvenime.

In szia pastaraja kliafa priguli visi tie, kurie savo jaunystoje, daugumas gal visai iz netyczzių, atsidavė naikinancziams žmogaus kūnui ir dvasiaj darbiui — onanizmui arba patpoliczijai, ir savo vėlesniuose metuose perdang davė valė savo lytiszkems pageldimams; teipogi ir tie, kurie iz priezasties neuztektino ir blogo maisto, perisdirbimo, per didį alkoholiszku gėrimų vartojima, arba kurie per susidėjimą su nesveikoms moterėms prazudė savo linksnybes ir sveikata.

Szitokie žmonių suklydimai galiaus priverczia juos per visą jų gyvenima kentėti baisiansias tų ydų pasekmes, kaip ve: szirdies drebė ima, spaus mediszkus galvos skaudėjimus, apeto netekima, žarnų ir pilvo katara, nuogas ir kryžiaus skaudėjima, nerviszkuma, dispesija, vidurių užkietėjima, sėklos bėgima, sujungmėj su nemoraliszkais sapnais, inkstų ligas, reumatizma, dusinima negale, szkorbuta, skaudanczius ant kūno ir lytiszkų datų spuozus, gonoreja, szankerj, sifilj etc.

Bet dšbar tegul niekas nenusimima: szio miesto daktarai izrado naujus vaistus, su kurių pagelba gali greitai, radikaliszka ir visizskai iz tų ligų izszigydti; kankinamieje atgaus savo sveikata, stipruma, drurybę ir dailia izsveizda, gabuma visokiamė darbe ir užsiėmime.

Prisizsk 25 ct. markėms ir mes pasiusime tametai pamėginti mūsų gyduoles per viena izstieš sanvaite. Visi, kurie įieszkote pagelbos, kreipkitės ar per laiszkus ar ypatizskai pas daktarus

in The State Medical Dispensary
76 E. Madison st. CHICAGO, ILL.
Offisas atidarytas nuo 8 A.M. iki 8 P.M.
Nedėlioms nuo 10 A.M. iki 12 A.M.

SEND 50 CENTS

TO US WITH THIS AD. and we will send you this Violin outfit by express C. O. D. subject to examination. This violin is a Genuine Stradivarius Model, made of old wood, curly maple back and sides, top of seasoned pine, specially selected for violins, edges inlaid with purfling, best quality ebony finished trimmings. THIS IS A REGULAR \$3.00 VIOLIN, beautifully finished, highly polished, with splendid tone quality. Complete with a genuine Brazil wood Tourte model bow, 1 extra set of strings, a neat, well made violin case, large piece of rosin, and one of the best common sense instruction books published. YOU CAN EXAMINE IT at your express office, and if found exactly as represented and the greatest bargain you ever saw or heard of, pay the express agent \$3.75 less the 50 cent deposit, or \$3.25 and express charges, and the outfit is yours.

With every order accompanied by cash in full we will give one lettered fingerboard chart, which can be adjusted to any violin without changing the instrument and will prove a valuable guide to beginners, and we will also allow the instrument to be returned after 10 days' trial if not found entirely satisfactory in every respect. Satisfaction guaranteed or money refunded in full.

Address, SEARS, ROEBUCK & CO. (Inc.) Chicago. (SEARS, ROEBUCK & CO. are thoroughly reliable. Editor.)

DR. F. J. KALLMERTEN.

Specjalistas chroniszkių ir nerviszkių ligų.

Gydo visokias užsi-senėjusias ligas kaip tai: Trozskulį, spazmą, paralizų, dusulį, pavandenavimą, reumatizma, skaudėjimą galvos, ausų, akių, ir nosies, ligas skilvio, gerkles, kruvinės, iszėjimą žarnų, drugl, iszmėtymus ant galvos ir skruosgumba, sustojimą tų, kėjimų, kraujo tekėjima, mėnesines tekėjima, nevaisinguma,

skausmų po gimdymui, pullavimus, ronas, atsiėrimus, ant kūno, rožę, žarnų ligas, skaudėjimą strėnų ir krutinės, plauti, nervų skaudėjimą, uždegimą žarnų iszputimus, niežėjimą, uždegimą smecenių, iszburkimą puslės ligas, vėži, diegli, akmens ligą, uždziuvimą, nusilpnėjin a kojų, džiova, žarnų ir inkstų ligas, karsztlige, niežus, iszberimus, kirmėles, dedervines ir t. t.

GYDO MOTERIS, VAIKUS ir VYRUS
Jeigu sergi ir nustojes esi vilties iszgyti, kreipkis tuoj pas daktarą Kallmerten'ą ant rodos, Dr Kallmerten'as iszgydė tukstanczius žmonių, kurie ilgai sirgo ir nū kitų daktarų negalėjo pasigelbėti ir iszisydyti. Tie žmonės visur garcina varda D-ro Kallmerten'o, ir pazįstamiems jį rodyja. Kreipkitės pas D-rą Kallmerten'ą tai jus iszgyds.

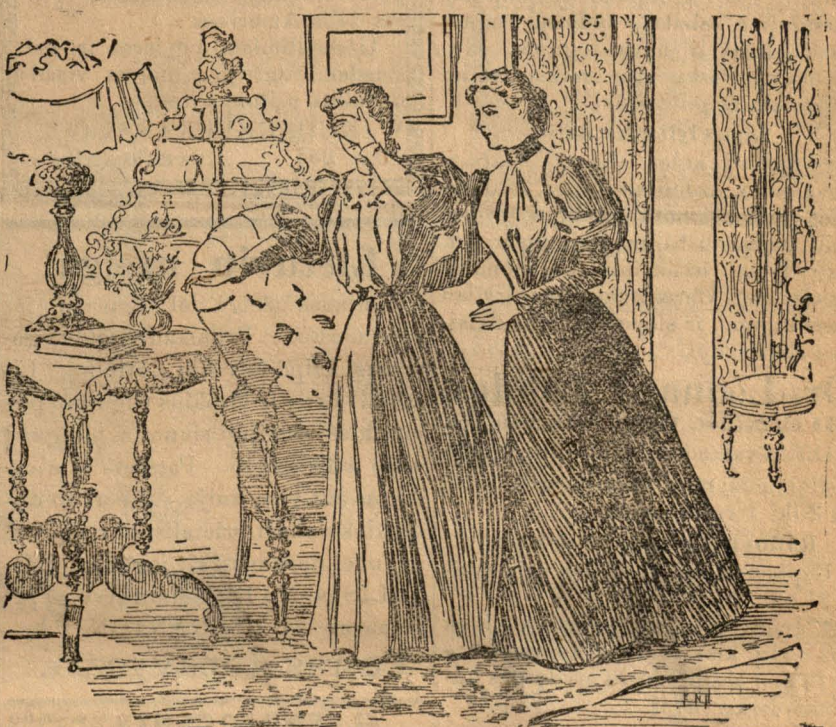
LIGAS UZSIKRECIAMAS abejos lyties (ar tai nū kitų gautas arba nū gimdytojų paeinanczius) gydo pasekmingai ir greitai. Nereikia gėdytis, tiktai gydysis, nes neatbojimas atveda pliktas pasekmes ant ateitės.

NORS LIGA BUTŲ NEISZGYDOMA, RASZYK pas Dr. KALLMERTEN, APRASZYK GERAI SILPNUMA, PADUK LYTŲ (ar vyras ar moteriszki), amži, szvarumą ir temperamenta ligozio, idėk i gromatą 3 centine marke, paraszki savo pavardė ir adresą aizskiai, o gausi per laiszktą RODA DOVANAI ir tikrą nūmone Daktaro liga yra iszgydoma ar ne.

Nevylykyk, bet raszyk tuojaus. Adreas:
DR F. J. KALLMERTEN.
TOLEDO, OHIO.

ADRESAI

- CENTRALISZKŲ VIRSZINKŲ „TĒVYNĖS MYLĒTOJŲ“ DPAUGYSTĖS.
- Prezidentas — M. Bridickas
Bx 17 Lost Creek, Pa.
- Sekretorius — M. J. Damijonaitis,
65 N. Leonard str. Waterbury, Conn
- Kasierius — A. Olszevskis
60 Sub-Sta. Chicago, Ill
- Knygius — N. Olszinskas
825 St. Clair str. Cleveland, Oh.

SHE WAS BLIND.

A blindness comes to me now and then. I have it now. It is queer—I can see your eyes but not your nose. I can't read because some of the letters are blurred; dark spots cover them; it is very uncomfortable.

I know all about it; it's DYSPEPSIA. Take one of these; it will cure you in ten minutes.

What is it?
A Ripans Tabule.

WANTED.—A case of bad health that R-I-P-A-N-S will not benefit. They banish pain and prolong life. One gives relief. Note the word R-I-P-A-N-S on the package and accept no substitute. R-I-P-A-N-S, 10 for 5 cents or twelve packets for 48 cents, may be had at any drug store. Ten samples and one thousand testimonials will be mailed to any address for 5 cents, forwarded to the Ripans Chemical Co., No. 10 Spruce St., New York.

**Broliai Varnagiriai
Liudvikas ir Adomas
Laiko didelia krautuvia**

visokių valgomų daigtų, kumpių, miltų, cukriaus, arbatos, kavos ir visko kas tikt užlaikyme gyvasties yra reikalinga.

Taipogi parsidūda czebatai, czeverykai, marszkiniai ir visoki kiti daiktai. Viskas pigiausia ir dideliam pasirinkime.

Laiko arklius dėl parsamdymo pasivažinėti, veža anglis į stubas, perkrausto naminius daiktos, laiko visokių paveikslų (abrozų), ražančių, šžkaplierių, kryželių, maszinukių gromatoms drukavoti, abrozus įdeda į puikius rėmus, deda langams stiklus ir t. t. Viską atlieka labai pigiai

(P. O. Box 213) 212 East Main Street,
PLYMOUTH, PA.

Dr. Leonard Landes,

Lietuvizkas Daktaras.

134 E. 24 Ul. New York.

Garsingas gydytojas vyrizskų ir moterizskų ligų. Mokinosi universitete New Yorke, praktikavo ligonbuciuose; Viedniuje, Berlyne, karaliskjoje mokykloje Londone, buvo perdėtinis mokslo Labanon, Bellevue, Port Graduale Hospital College ir t. t.

Už tikrina iszgydyma

visų slaptų ir paprastų ligų, kaip tai: plauczių, kepenų, skaudėjimą vidurių galvos, nepomietį, apalpinimą, skaudulius, žaizdas, tynimą, moterizskas ligas ir nevaisingumą. Gydymui nervizskų ligų reikia naudoti elektrikinias prietaisais.

Ligas lytiszku daliu

iszgydysiu į keles dienas, taipogi ligas pilvo, uždegimą žarnų, iszdziuvimą pieno, skaudėjimą lupų, nosies, akių, ausų, nustojimą pajiegu ir t. t. Iszgydymą užtikrinu kiekviename atsitikime. Chronizskas ligas gydau pasekmingai, ir slepemas ligas užlaikau slapybeje.

Dr. Leonard Landes.

134 E. 24th st., Cor. Lexington Ave.

Offiso valandos: nu 9 ryto, iki 1 po piet. nu 5 po piet iki 8 vakaro Nedėliomis: nu 8 iki 10 1/2 val. ryto; nu 2 iki 4 val. po piet.

Rodos per gromatas dykai.

Užpraszydami gydyklas prisiuski- te \$1.00.

Jeigu sergi, tai paraszyk kiek turi metų, kiek sveri ir apaszyk savo ligą, o asz prisiusiu gydyklas kuri omis iszsigydysi.

D. L. & W. R. R.

Truklai iszeina isz Plymouth'o:

Ant 7:00; 8:47; 10:13; 11:51 isz ryto į Scranton New York, Philadelphia, Binghampton, Elmira Buffalo, ir visų tarpinių stacijų bei į Vakarus.

Ant 7:38; 9:02; ir 11:3 isz ryto į Nanticoke Bloomsburg, Northumberland bei visų tarpinių stacijų ir susivienyjant dėl Williamsport, Harrisburg, Pittsburg, Baltimore, ir t. t.

Ant 2:25; 3:47; 4:40 7:41 ir 10:15 po pietų į Scranton New York, Buff. Jo, ir visų tarpinių stacijų.

Ant 2:30 2:49 4:32 6:43 9:50 11:30 pietų į Northumberland ir visų tarpinių stacijų susivienyjant dėl Williamsport, Harrisburg, Pittsburg, Baltimore ir t. t.

Tikietai už pigiausę prekę į visas szalias, Sziaurę - Pietus, Rytus ir Vakarus ir į minksztųjų anglių apielinakes. Pasiklauskite ant dypo Plymouth, Pa.

NAUDOKITES.

ISZ PUIKIAUSIOS ant svieto popieros dėl gromatų ratzymo su puikiausioms kvietkoms, apskaitymais ir pavincziavonėms parsidūda po neiszpasakytai anžemintą prekę. Kas prisius 33c pacztinėms markėms gaus tuziną tų puikiasių ant visos pasaulės popierų su konvertais; kas prisius \$1.00 gaus 5 tuzinus. Kasztus prisiuntimos apmokame

Perkuceziams, agentams ir pedlioriams dūdama didelį pelną. Ant pareikalavimo iszs nuozdame į visas dalis Amerikos

Uzsisteliūdami į ožieras ir prisiusdami ant jų pinngus visada uždekite szitoki adresą.

W. KUDARAUCKAS, & CO.,
Box 234 LAWRENCE, MASS.

Lietuviu užeiga.

Geriause užeiga dėl lietuvių isz viso miesto. Prilaikau visokius gėrymus, kaip tai: Alų, Arielką, Likierą, Vyną ir visokius Cigarus pirmos klesos, taipgi siuncziu pinngus į visas dalis svieto. Pardūdu Laivakortes ant visų linijų. Apart to dūdu kiekvienam prieteliszką rodą.

Todėl nepamirszkit jog mano HOTELIS po No 1837 Main Ave. Providence, SCRANTON, PA.

Petras Lipavyczia.

SEND 50 CENTS to us with this ad. and we will send you our celebrated LA BERTA GUITAR by express, C. O. D., subject to examination. It is a Genuine La Berta American made instrument of great beauty, perfect rosewood finish, very highly polished. Handsomely inlaid around sound hole and inlaid stripe in back, celluloid bound top edge. Fingerboard accurately fretted with raised frets, inlaid pearl position dots, American made patent head, and finest nickel plated tailpiece. A REGULAR \$8.00 GUITAR, powerful and sweet toned, furnished complete with an extra set of best quality steel strings and a valuable instruction book which teaches anyone how to play.

EXAMINE THE GUITAR at your express office and if found exactly as represented and the greatest bargain you ever saw or heard of pay the express agent \$3.65 less 50c, or \$3.15 and express charges and the complete outfit is yours. Satisfaction guaranteed or money refunded in full.

SPECIAL PREMIUM OFFER. With every order accompanied by \$3.65 cash in full we will give a Lettered Fingerboard Chart. It is an accurate guide, having all notes, with sharp and flats in full view, and can be easily adjusted to any guitar without changing the instrument. With the use of the lettered fingerboard anyone can learn to play without the aid of a teacher. Write for free musical instrument and piano and organ catalogue. Everything at lowest wholesale prices. Address, **SEARS, ROEBUCK & CO., CHICAGO** (SEARS, ROEBUCK & CO. are thoroughly reliable. -Editor.)

Maistas

turi buti visatinai sutrovėtas.
Severa's

BLOOD PURIFIER

pagelbsti sutrovėti skilviui, czystyja kraują, sustiprina kuną

PREKĖ \$1.00.

Kataro apsireeiszkimuose, tekėjime isz nosies, plėmų ir utkimszime kvėpavimo per nosį,

SEVEROS Severos Balsamas del Plaucziu

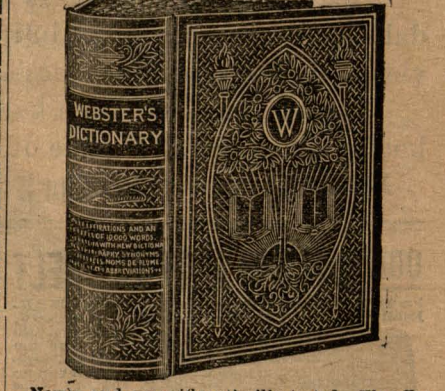
yra geriausiu ir pasekmingiausiai gydancziu. Nuo kosulio geriausia gyduolė 25 ir 50 cts.

W. F. SEVERA.
MANUFACTURING PHARMACIST.
CEDAR RAPIDS, IOWA.
Severos gydūles yra gaunamos pas A. Groblevskį, 111 Main str. Plymouth, Pa.

Griaicziausiai iszgydo visokias ligas
Dr. J. Szlupas
Telephone 4373. 421 Penn. Ave. Scranton, Pa.

An \$8.00 DICTIONARY for \$1.00

The New Werner Edition of Webster's Dictionary.....

Newly and magnificently illustrated. We offer you the best Dictionary ever put on the market at a low price. This new edition contains many special features such as dictionary of Synonyms and Antonyms, lexicon of foreign phrases, dictionary of abbreviations, colored plates, etc., etc. Remember this is not the cheap book but a beautifully printed edition on fine paper with thousands of valuable additions of aid to students and business men. If you desire this book, send us our special offer price, \$1.00, and we will send you this great dictionary, bound in cloth or send us \$2.00 and we will send the same book bound in full tan sheep, with a beautiful cover design. The handsomest low-priced Dictionary ever published. For every day use in the office, home, school and library this dictionary is absolutely unequalled. Forwarded on receipt of our special offer price, \$1.00 for cloth binding or \$2.00 for the full tan sheep. If it is not satisfactory, return it and we will refund your money. Write for our special illustrated catalogue, quoting the lowest prices on books, FREE. We can save you money. Address all orders to

THE WERNER COMPANY,
Publishers and Manufacturers. Akron, Ohio.
[The Werner Company is thoroughly reliable. -Editor.]

WM. N. REINOLDS, Jr.,
ADVOKATAS.
42 Welles Building,
Wilkes-Barre, Pa. Telephone 306
Skolina piningus.

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuve tapo Apdowanota

DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Parodos už rupestinga, teisinga ir artistiszką iszdirbimą.

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreikszi tu godotiniems Kunjgams ir gudotin. Draugystėms, kad asz dirbu visus augszcziaus paminėtus daigtus Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei, nes per 30 metų užsiimdama iszdirbimais įgijau geriause praktiką ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone
W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

